

4813

Bijlage bij email 3 juni 2020

Bijlage 1

I

[REDACTED]

Van: [REDACTED] (ZN) <[REDACTED]@rws.nl>
Verzonden: woensdag 24 januari 2018 16:35
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED] (ZN)
Onderwerp: RE: Beleid chloriden (Beoordeling melding 435596.1)

Geachte heer [REDACTED]

Ik heb hieronder een aantal zaken op een rijtje gezet die wellicht voor u een antwoord zijn op uw email van 19 januari jl.

De zaken die u opmerkt voor het ". gesprek op 15 november" heb ik niet alleen op 15 november jl. weergegeven maar ook telefonisch aan dhr. [REDACTED] nav de beoordeling van melding 435596.1. Het doel van de discussie voor chloride/sulfaat-houdende partijen hebben we beiden op 15 november onderschreven en een afspraak gemaakt dat voordat een nieuwe partij wordt gemeld een notitie per email wordt gestuurd mbt de worst-case - situatie. Ik moet constateren dat naar deze afspraak niet is gehandeld.

Een partij met notitie over het chloridegehalte was bijgevoegd en hier hebben we een oordeel over gegeven. Dit als invulling van de zorgplicht die ten allen tijden van toepassing is. Dat in het verleden hier een andere invulling aan is gegeven kunnen geen rechten aan worden ontleend. In ons overleg heb ik u hierover bijgepraat. Dit naar aanleiding van zowel de ervaring van een aantal meldingen, overleggen over het wellicht toepassen van dergelijke partijen (ook uit het buitenland) ed.

De ervaringen worden gedeeld vanuit de drie rivierendirecties.

Aan dhr. [REDACTED] heb ik aangegeven dat overleg mbt de partij die ontoereikend is beoordeeld niet interessant is omdat de gehalten aangeven dat hier veel meer dan 1% tov de achtergrondwaarde wordt overschreden. Die verander je niet.

De terminologieën die u beschrijft in uw email onderschrijf ik niet.

De uitgangspunten die we in het overleg hebben besproken zijn worst case, nl:

- continue lozing,
- niet in het midden van de rivier maar in de GBT,
- een maximaal toegestane verhoging van de achtergrondwaarde chloride oppervlaktewater van 1%
- een afvoer zomer en winter,
- een gemiddelde grootte partij.

Alleen deze berekening is van belang om hierbij een richting in te krijgen.

Ik zou willen voorstellen dat u eerst de genoemde notitie per email naar mij stuurt. Eventueel maken wij nav de notitie een afspraak.

[REDACTED]

Van: [mailto: [redacted]@brabob.nl]

Verzonden: vrijdag 19 januari 2018 11:50

Aan: [redacted] (ZN)

CC: [redacted]@nederzand.nl; [redacted] (ZN)

Onderwerp: Beleid chloriden (Beoordeeling melding 435596.1)

Geachte heer [redacted],

Onderstaande reactie op onze Bbk-melding vraagt om enige aandacht en een toelichting van onze zijde. [redacted] heeft u deze week benaderd voor het maken van een afspraak. U heeft aangegeven voorlopig niet in te willen gaan op ons voorstel tot dat er een nieuwe notitie over chloride is. Wij willen u daarom via deze mail nader te informeren over de door ingezette acties en uitgevoerde werkzaamheden.

Doel van deze mail is zo snel als mogelijk een verduidelijking te krijgen op het toepassingsbeleid voor chloride- (en sulfaat-)houdende partijen grond en baggerspecie. Momenteel worden Bbk-meldingen anders beoordeeld door RWS dan voorheen. U heeft aangegeven dat RWS ook zoekende is nieuw beleid en dat RWS wordt overspoeld met lastige Bbk-melding. Wij stellen vast dat RWS als BraBoB eenzelfde belang hebben: het verkrijgen van eenduidigheid in de vertaling van beleidsmatige regels naar de toepassingsregels van het Bbk.

U heeft aangegeven dat bij RWS landelijk veel chloride houdende materialen worden gemeld voor verwerking in GBT's. Wij kunnen vaststellen dat chloride houdende materialen slechts sporadisch worden aangeboden bij de GBT's waar wij betrokken zijn. [redacted] is niet onbekend met de toepassing van chloriden houdende materialen. Vanaf 2010 zijn wij betrokken bij meerdere de grotere werken (GBT's) in het stroomgebied van de Maas. Zo hebben wij in de afgelopen 8 jaar in zowel GBT Hoogwatergeul Lomm, GBT Kraaijenbergse Plassen Cuijk, GBT De Riet (Cuijk) en GBT Over de Maas (Alphen) incidenteel zouthoudende partijen gemeld en toegepast. Soms partijen met matig verhoogde gehalten aan chloriden, soms grotere partijen met licht verhoogde gehalten.

Omdat de stof chloride tot 2008 genormeerd was voor grond en baggerspecie en RWS vanaf 2008 deze normering niet langer van toepassing heeft verklaard, hebben wij zelf onze zorgplicht ten aanzien van toepassing van chloride houdende materialen in GBT's getalsmatig door derden laten vaststellen. Ook hebben wij metingen uitgevoerd naar deze stoffen tijdens de toepassing daarvan in de GBT's. Nimmer hebben wij problemen vastgesteld. Tot voor kort werden Bbk-melding door RWS altijd als toereikend beoordeeld. Op basis van deze eerdere 'goedgekeurde' meldingen zijn aannamen gemaakt dat toepassing van licht verhoogde gehalten aan chloriden (< 1.500 ppm) mogelijk is.

In november 2017 hebben wij u met het overleggen van een notitie van Lexcontrol (d.d. 27 september 2017) geïnformeerd over de door ons vastgestelde getalsnormen voor chloride en sulfaat. Deze normwaarden houden wij zelf aan vanuit onze zorgplicht en het perspectief 'altijd veilig'. De veilige eis voor toepassing van grond (en baggerspecie) in GBT Over de Maas, is door Lexcontrol berekend op 4.415 mg/kgds voor sulfaat en 2.484 mg/kgds voor chloride. Deze getallen komen goed over een met eerdere afgeleide getalsnormen in andere GBT's in de Maas. Boven deze getalsnormen zijn ook toepassingen mogelijk, maar is maatwerk geadviseerd voor de specifieke toepassing.

In ons gesprek op 15 november 2017 hebben met u afgesproken voor een 'fictieve partij baggerspecie uit Zeeland' twee situaties door te laten rekenen. We hebben hierbij gesteld dat er sprake is van:

- een partij van 100.000 ton
- een toepassingsperiode van 1 maand
- toepassing in de kern van GBT Over de Maas .
- een partij met een gehalte aan chloride van ongeveer 1000 mg/kg d.s..
- een toegestane verhoging van chloride in de het water van de Maas (door u gesteld) op maximaal 1% verhoging van achtergrondconcentratie van circa 50 mg / liter.
- een situatie in de zomer met weinig regenwater afvoer en
- een situatie in de winter met veel regenwater afvoer.

Wij hebben Lexcontrol deze uitgangspunten doorgegeven en vlak voor de kerstvakantie kregen wij (helaas) een notitie terug die iets anders uitgewerkt is dan we hadden gevraagd. Wij hebben deze notitie op grote lijnen in januari laten aanpassen, maar hebben daarbij de uitgangspunten van de gevraagde notitie niet goed in achtgenomen. De nieuwe notitie van Lexcontrol d.d. 9 januari 2018 is toegevoegd aan de melding 435596.1 behorend bij en partij grond uit Amsterdam.

In onderstaande verklaring heeft u aangeven inhoudelijk niet eens te zijn met de benaderingswijze van Lexcontrol. U concludeert dat de notitie en berekening niet voldoet aan de gevraagde berekeningswijze uit ons vooroverleg, de aannames in de notitie kloppen niet en dat de partij uit Amsterdam de norm overschrijdt en dus niet mag worden toegepast. U refereert hierbij aan een verversingsdebit bij benadering van 5 m³/s in plaats van 200-250 m³/s.

Wij dachten dat de toevoeging van de notitie van Lexcontrol aan de melding voldoende inzichten gaf te veronderstellen dat met een gehalte aan chlorige onder de 1000 ppm, er geen kritische situatie zou ontstaan bij de toepassing. Onze eigen normgetallen, die wij jaren aanhouden, liggen aanzienlijk hoger.

Gezien uw andere zienswijze, hebben deze week opnieuw een opdracht versterkt aan een (andere) adviseur om op zeer korte termijn met een onafhankelijke berekening te komen. De uitgangspunten voor deze berekening worden momenteel opnieuw vastgesteld. Hierbij wordt, naast de informatie van Lexcontrol, tevens gebruik gemaakt van nieuwe geohydrologische informatie verkregen vanuit het project Over de Maas. Op 31 januari verwachten wij de nieuwe notitie aan u door te kunnen mailen.

Tot slot

Gezien de complexiteit van de onderwerpen en de regelmatige verwijzing van landelijke helpdesken (o.a. Bodem+ en SIKB) om onduidelijkheden af te stemmen met het bevoegd gezag, zijn wij van mening dat een overleg kan bijdragen aan het verbeteren van het traject van melden en beoordelen van de meldingen. Wij maken daarom graag nu al met u een afspraak na 31 januari. Wij kunnen 2, 5 (middag), 6 of 8 februari bij u langskomen.

Vertrouwende erop u hiermee tussentijds goed te hebben geïnformeerd. We zijn benieuwd naar uw reactie.

Disclaimer BraBoB b.v.:

De informatie verzonden in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden. Aangezien het technisch nog niet gegarandeerd kan worden dat dit bericht niet is veranderd door derden kan de afzender niet aansprakelijk zijn in geval van onjuiste overbrenging van het e-mailbericht en/of bij ontijdige ontvangst daarvan.

Van: [REDACTED] (ON) [mailto:[REDACTED]@rws.nl]
Verzonden: maandag 15 januari 2018 11:34
Aan: [REDACTED] <[REDACTED]@brabob.nl>
CC: [REDACTED] (ZN) <[REDACTED]@rws.nl>
Onderwerp: Beoordeeld: Gewijzigde melding voorgenomen toepassing 435596.1

Geachte melder,

Op 11 januari 2018 heeft u via het digitale meldpunt bodemkwaliteit van Rijkswaterstaat, afdeling Bodem+ een melding ingediend in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit (hierna BBK).

- Uw melding hebben wij geregistreerd onder nummer 435596.1 en zaaknummer RWSZ2017-00019420-001
- Het gaat om het nuttig toepassen van grond en/of baggerspecie met de kwaliteitsklasse Industrie volgens het kader grootschalige toepassing
- De partij is afkomstig van Oosterdoksade (partijen 6 en 8) te Amsterdam
- De partij wordt toegepast in het project GBT Over de Maas
- De omvang van de partij is 10.134 m³
- De periode van de toepassing is 18 januari 2018 tot en met 18 april 2018

Ten aanzien van uw melding en bijgevoegde documenten en/of bewijsmiddelen maak ik de volgende opmerkingen:

- De melding heeft betrekking op de deelpartijen 6 en 8. De beoordeling op de gehele rapportage
- Alhoewel er geen normering is vastgesteld voor chloride wordt er in de conclusie, met uitzondering van de vermelding van gehalten per partij, geen aandacht besteed aan de verhoogde gehalten van chloride! Wat is het advies van het adviesbureau?
- Voor het toepassen van zeezand geldt de norm 200 mg/kg ds. Bij het toepassen van zeezand op plaatsen waar een direct contact is of mogelijk is met brak oppervlaktewater of zeewater met van nature een chloridegehalte van meer dan 5000 mg/l, geldt voor chloride geen maximale waarde. Het gemiddelde chloridegehalte in de aangeboden partijen bedraagt circa 970 mg/kg d.s. Het voornemen is om de partij toe te passen in een grootschalige toepassing in zoet water. Aan de gewijzigde melding is een notitie toegevoegd van LexControl. Deze notitie heeft betrekking op de beoordeling van een keuring van zand op de locatie Europaweg-Zuid 4 Vlissing-Oost en betreft een partij van circa 7.000 ton sterk siltig zand (slib). Dit komt op geen enkele wijze overeen met de aangemelde partij (herkomst Oosterdoksade te Amsterdam). Deze toelichting heeft derhalve geen toegevoegde waarde.
- In aanvulling op de toelichting van chloride kunnen wij het volgende melden:
 - Wij hebben de notitie van Lexcontrol beoordeeld en geconcludeerd dat voor ons alleen benadering 2, <1% overschrijding van de chloride achtergrondconcentratie van toepassing is. De benadering als zou de toepassing midden op de rivier plaatsvinden met een debiet van 200-250 m³/s delen wij niet. Volgens ons is de verversing bij benadering 5 m³/s. dat geeft een "norm" van 9 kg/u Cl (bij een achtergrondconcentratie van 50mg/l en een continue lozing [is ook niet meegenomen].
 - Bij een lozing (worst case) van 10.000 kg/dag = 416 kg/u geeft dit een behoorlijke overschrijding van de norm.
 - Conclusie:
 1. Notitie en berekening voldoet niet aan de gevraagde berekeningswijze uit vooroverleg
 2. Aannames in notitie kloppen niet
 3. Partij overschrijdt norm, dus niet toegestaan

- Op bladzijde 20 ontbreekt de schaal op de veldschets. Bij de gecorrigeerde rapportage zijn de afmetingen van de partij toegevoegd. Echter de schaal ontbreekt nog steeds. Deze is op basis van de maatvoering 1:500! Zie ook paragraaf 6.2.1 van protocol 1001
- Van deelpartij 9 is een significant deel van de partij niet bemonsterd vanwege de aanwezigheid van rijplaten, het resultaat van deze partij is niet representatief voor de gehele partij. Deze partij maakt geen onderdeel uit van de voorgenomen toepassing onder melding 435596.1
- Van deelpartij 7 is een significant deel van de partij niet bemonsterd vanwege de aanwezigheid van rijplaten, het resultaat van deze partij is niet representatief voor de gehele partij. Deze partij maakt geen onderdeel uit van de voorgenomen toepassing onder melding 435596.1
- Hierbij wil ik opmerken dat reacties, aanvullende bevindingen, -onderzoek, -berekeningen, -toetsingen en onderbouwingen integraal opgenomen moeten worden in de rapportage. Losbladig aangeleverde stukken met betrekking op het onderzoek en de rapportage worden niet geaccepteerd.

Daarom wordt uw melding als **niet toereikend** beoordeeld. De voorgenomen werkzaamheden, zoals door u aangegeven en beschreven voldoen niet aan de regels van het BBK. Om uw melding voor toepassing toereikend te maken en conform het gestelde in het Besluit Bodemkwaliteit, dient u de ontbrekende informatie aan te leveren. U kunt dit doen door, elektronisch via Agentschap NL, een wijziging op uw melding aan te geven. Deze wijziging zal door mij worden beoordeeld. Indien blijkt dat u met een ontoereikende melding bent gestart met de werkzaamheden, handelt u in strijd met het BBK. Indien ik constateer dat u de grond toch toepast, zal ik gebruik maken van de mij ter beschikking staande bestuurlijke en/of strafrechtelijke handhavingsmiddelen.

Deze e-mail is geen besluit in de zin van de AWB en kan geen bezwaar op worden gemaakt.

Als u vragen heeft over deze mail, kunt u uitsluitend contact opnemen met ().

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Bijlage bij email 3 juni 2020

Bijlage 2

Van: [redacted] (ZN) <[redacted]@rws.nl>
 Verzonden: woensdag 7 maart 2018 11:42
 Aan: [redacted]
 Onderwerp: RE: Zorgplicht en chloride bij GBT OdM

Geachte heer [redacted],

Naar aanleiding van van eerdere afspraken en uw "Notitie chloride 5 februari 2018" hebben wij intern RWS nadrukkelijk naar de inhoud van deze notitie.

Het betreft naar onze mening een zeer interessante notitie waar diverse uitgangspunten worden gehanteerd. Hieronder wil ik allereerst reageren op de inhoud van de notitie en daarna de invalshoek van RWS.

Er worden diverse normen in de notitie vermeld :

- De CIW data zijn van 200 mg/l chloride , dus sterkt verouderd
- KRW waterlichaam type R7 voor GEP < 150mg Cl/l
- Norm zeezand Bbk 200 mg/kg.ds
- achtergrondconcentratie Maas wordt opgeven via benedenstroom meetpunt Keizersveer(ca 45 mg/kg ds). De bovenstroomse gegevens zijn helaas niet betrokken in de beschrijving. Volgens ons ligt dit gemiddelde bij Eijsden lager ca 34 mg/l)
- onduidelijk is of rekening is gehouden met een teruglopend volume van de plas bij opvulling door de jaren.
- Er wordt alleen gekeken naar de plas ter plaatste , niet naar de Maas (wordt ook netjes aangegeven). Er wordt aangegeven dat er geen inschatting kan worden gegeven op basis van andere partijen, die nog niet inzichtelijk zijn
- Er wordt alleen rekening gehouden met effecten op watervlooiën. De doelen natuurontwikkeling van de plas zelf wordend niet vermeld. (er zijn ook planten die niet tegen te hoge zoutgehalten kunnen). Dit was in eerste instantie ook niet de vraag, maar speelt wel mee.
- de verversing van de plas is alleen gebaseerd op aanvoer van water vanuit de Grote Wetering. Er is geen rekening gehouden met verversing door getijdewerking of instroming vanuit de nevengeul. Dit laatste zal alleen bij hoge afvoeren een rol spelen. Bij verversing door getijdewerking is niet zeker of dit op de volledige inhoud van de plas effect heeft. Daarnaast speelt de situatie dat bij toepassen van bodemmateriaal een kleinere waterkolom aanwezig is en de verversing een ander effect heeft.
- De beoordeling is gebaseerd op een gemiddelde situatie qua chloride-concentratie, verversing door de instroom vanuit de Grote Wetering (mediaan-waarde is gebruikt) en aanvoer van de baggerspecie (deze is gelijkmatig verdeeld over 4 jaar). In de praktijk variëren al deze parameters. In een worst case situatie (droge periode) zijn de condities als volgt:
 - De chloride-concentratie in de Maas is een factor 1,5 hoger dan de gemiddelde concentratie
 - De verversing (debiet vanuit de Grote Wetering) is een factor 3 lager (0,55 m3/s)
 - De aanvoer van baggerspecie en grond kan een factor 2 groter zijn dan het gemiddelde over 4 jaar
 - Verder kan er stratificatie optreden, waardoor de concentraties onderin de plas nog extra zullen stijgen

Hieruit volgt dat in een droge zomerperiode geen grote hoeveelheden baggerspecie toegepast moeten worden met verhoogde chloride-gehalten. Het gemiddelde gehalte zou in dergelijke perioden globaal 500 mg Cl/kg ds moeten bedragen. Er wordt nog opgemerkt dat de chloride-concentratie in het water van de Grote Wetering impliciet gelijk wordt gesteld aan de chloride-concentratie in de Maas. Het is echter de vraag of dit juist is. Het is niet uitgesloten dat de concentraties in dit water hoger zijn dan in de Maas.

In de notitie, worden diverse uitgangspunten gehanteerd zoals het achtergrondgehalte bij Keizersveer of het GEP. Dit voor de plas zelf. We hebben niet grondig naar de berekeningen gekeken, maar onafhankelijk van de juistheid van de berekening in de notitie van Wilkens Waterwerk stellen we voor het generiek kader van het Bbk te hanteren voor chloride. Het Rbk stelt als er geen norm is dan moet de zorgplicht worden ingevuld en bekeken worden of er een andere risiconorm is. Men hanteert nu een methode die gericht is op normopvulling oppervlaktewater (GEP) of via invulling achtergrondconcentratie oppervlaktewater(stroomafwaarts). Met deze rekenmethode is het effect van allerlei zoute grond en bagger die richting de Maas (of naar de Rijn) gaat niet in te vullen. Met andere woorden op gebiedsniveau /stroomgebiedsniveau wordt dit niet ingevuld op deze wijze . Dit kan uiteraard ook niet daar men geheel geen inzicht heeft waar en welke partijen nog meer richting deze plas of andere plassen of andere toepassingen in oppervlaktewater gaan. Dit betekent dat op termijn de GEP weleens overschreden zou kunnen worden voor het gebied of elders stroomafwaarts (afwenteling naar elders).

We vinden het zeer ongewenst dat baggerspecie of grond afkomstig uit meer of mindere brakke omgeving naar zoete watersystemen, die een zeer goede toestand hebben voor chloride, wordt verplaatst. Er wordt geen rekening gehouden met het nut van deze toepassing, ook niet in relatie tot natuur. Dit heeft geleid tot een nieuwe discussie over de invulling van de zorgplicht. In eerste instantie zou de <1%-regel boven de achtergrondconcentratie gelden als wellicht een hanteerbare norm. We zien echter dat dit bijstelling

behoeft. Voor de uiteindelijke invulling van de zorgplicht voor chloridehoudende specie en niet per GBT een moeilijk traject voor zowel de toepasser als voor het bevoegd gezag in te geraken hebben we gezocht naar een fundamentele onderbouwde normering. In het rapport "Afleiding van milieurisicogrenzen voor chloride in oppervlaktewater, grondwater, bodem en waterbodems" RIVM Rapport 711701075/2008 heeft het RIVM milieurisicogrenzen afgeleid voor chloride in zoet oppervlaktewater en sediment, en voor grondwater en bodem dat niet door brak of zout water is beïnvloed. Het rapport bevat het MTR (Maximaal Toelaatbaar Risiconiveau) en ER (Ernstig Risiconiveau) voor water, bodem en sediment. Dit zijn wetenschappelijk afgeleide waarden die dienen als advieswaarden voor de Nederlandse interdepartementale Stuurgroep Stoffen, die de uiteindelijke milieukwaliteitsnormen vaststelt. Milieurisicogrenzen hebben dus voorlopig geen officiële status, maar deze kan volgens het Rbk worden gebruikt bij het ontbreken van een norm.

Aangezien naast de 200 mg/kg.ds voor zeezand geen andere milieukwaliteitsnormen zijn vastgesteld door beleid hanteert RWS vanaf heden deze wetenschappelijk onderbouwde normen voor de invulling van de zorgplicht voor het generieke kader voor het toepassen van grond en baggerspecie in zoet oppervlaktewater ten aanzien van chloride.

De afgeleide risicogrens is op een grote hoeveelheid beschikbare gegevens gebaseerd en is daarmee een stevige onderbouwing van de milieurisicogrens voor chloride. MTReco, sediment is 340 mg chloride/kg.ds geldig voor waterbodems in niet door brak of zout water geïnfilterde gebieden. Wij hanteren deze norm voor bagger of grond die niet direct uit het **eigen** gebied komt en vanwege de herkomst verdacht is op hoge zoutconcentraties. In de plas zal tevens gemonitord moeten worden ter plaatse van de toepassing of het chloride gehalte blijft voldoen aan de geringe verhoging op de achtergrondconcentratie zijnde 50 mg/l. Mocht deze concentratie worden overschreden treden wij op. Indien de concentraties boven de normen van de KRW en BKMW uitkomen worden alle activiteiten stilgelegd. Bij monitoring zal rekening gehouden moeten worden met stratificatie, de monitoring zal dus ook beneden de spronglaag moeten plaatsvinden.

Dit betekent dat wij voor de gehele RWS deze aanpak vanaf heden gaan hanteren.

Hopende dat wij volledig op uw vraag hebben geantwoord.

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@brabob.nl]

Verzonden: maandag 5 februari 2018 15:32

Aan: [redacted] (ZN)

CC: [redacted] (ZN); [redacted]@nederzand.nl; [redacted]@wilkenswaterwerk.nl; [redacted]

Onderwerp: Zorgplicht en chloride bij GBT OdM

Geachte heer [redacted],

Aansluitend op eerdere afspraken sturen wij u bij deze een nieuwe notitie toe. Met deze notitie willen wij als toepasser van partijen grond en baggerspecie in GBT Over de Maas invulling geven aan onze zorgplicht ten aanzien van de niet genormeerde stof chloride.

Tot op heden hebben wij geen chloride houdende partij grond of baggerspecie toegepast. Omdat wij vanuit enerzijds de regio Zeeland en anderzijds de regio Amsterdam vaker partijen licht chloride houdende grond en

baggerspecie voor verwerking aangeboden krijgen, wensen wij een goede getalsmatige onderbouwing voor chloride (preventief) vast te stellen.

Extern advies

Wij hebben [redacted] van 'Wilkens Waterwerk' gevraagd een normgetal af te leiden voor chloride. [redacted] is een onafhankelijk zelfstandig adviseur. In 2011 heeft hij al eerder voor GBT Hoogwatergeul Lomm een vergelijkbaar onderzoek uitgevoerd. Bijgaande notitie is een nieuwe uitwerking van verschillende berekeningen. Er is gebruik gemaakt van geactualiseerde data van o.a. RWS en van de eerder door ons verzonden notities van Lexcontrol. [redacted] heeft zijn werk laten controleren door Ingeborg van Oorschot van 'DoorGrond advies'.

Zorgplicht nader beschouwd

De toepassing van grond en baggerspecie in GBT Over de Maas is in het Bbk uitputtend geregeld. Voor niet genormeerde stoffen en verbindingen is de zorgplichtbepaling het instrument binnen het Bbk om eventuele (nadelige) gevolgen van een toepassing voor de kwaliteit van de 'GBT' te voorkomen of te beperken. Dit betekent dat er voor niet genormeerde stoffen en verbindingen geen "harde eisen" zijn en dat per situatie bekeken moet worden welke eisen de zorgplicht eventueel met zich mee brengt. De verantwoordelijkheid voor de toepassing en de eventuele gevolgen daarvan ligt bij de toepasser.

Doel

Met deze notitie en begeleidende email willen wij RWS informeren over de wijze waarop wij wensen om te gaan met de zorgplicht voor het oppervlaktewaterlichaam 'Maas' op grond van het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) ten aanzien van de toepassing van licht chloride houdende grond en baggerspecie in het project 'GBT Over de Maas'. Aanvullend willen wij met RWS afspraken maken over de omgang met licht chloride houdende partijen in GBT Over de Maas.

Resultaten Notitie 5 februari 2018

Uit de berekeningen zijn de volgende inzichten vast te stellen:

- Voor het incidenteel toepassen van een partij grond of baggerspecie in de 'Grote Getijdenplas' (toepassingsplaats binnen GBT Over de Maas) is een chloridegehalte berekend tot 4.641 mg/kg d.s. voor de normstelling "geen gevaar voor de waterkwaliteit, het aquatisch ecosysteem en de volksgezondheid".
- Voor het structureel toepassen van licht chloride houdende partijen grond en baggerspecie in de 'Grote Getijdenplas' is een berekening gemaakt van het chloridegehalte voor het 'criterium dat maximaal een verhoging ten opzichte van de achtergrondconcentratie van chloride van 1% is toegestaan' en voor 'KRW-norm voor het Goed Ecologisch Potentieel (GEP)'. Deze berekening is uitgegaan van een *worse case* situatie waarbij circa 4.000.000 m³ materiaal wordt toegepast gedurende 4 jaar. Uitgerekend is een richtwaarde voor partijen grond en baggerspecie tot en met 1.429 mg/kg d.s. aan chloride.

Note: De eerder door u voorgestelde afleiding voor een zomer- en wintersituatie is niet uitgewerkt. Als vertrekpunt voor de berekeningen is gekozen voor de 'Grote Getijdenplas'. Deze plas kent veel minder fluctuatie tussen de seizoenen. Daarnaast is veel geohydrologische informatie over deze plas beschikbaar en is het effect van de hoofdwaterstroom van de Maas buiten beschouwing gelaten.

Getalsmatige invulling zorgplicht

Op basis van de notitie stellen wij de volgende normen voor als getalsmatige invulling van onze zorgplicht ten aanzien van chloride:

- Partijen grond en baggerspecie waarbij het chloride gehalte kleiner is dan 1.500 mg/kg d.s. kunnen zonder extra zorg worden toegepast in GBT Over de Maas.
- Partijen grond en baggerspecie waarbij het chloride gehalte kleiner is dan 4.500 mg/kg d.s. kunnen enkel incidenteel met extra zorg worden toegepast in GBT Over de Maas. De extra zorg bestaat uit een maatwerkafpraak tussen toepasser en handhaver (RWS) per partij.
- Partijen grond en baggerspecie waarbij het chloride gehalte groter is dan 4.500 mg/kg d.s. worden niet toegepast in GBT Over de Maas.

Ondanks de *worse case* berekeningen in de notitie van 5 februari 2018, stellen wij voor de kwaliteit van het oppervlaktewater nabij de toepassing van chloride houdende partijen grond en baggerspecie te monitoren. Hiervoor

zullen wij, in overleg met en na goedkeuring door RWS, in een nader vast te stellen monitoringsplan het aantal meetpunten, alsook de frequentie van metingen en eventuele normkaders vastleggen.

Tot slot

Wij vertrouwen erop u hiermee een goede onderbouwing te hebben geleverd die leidt tot meer duidelijkheid over de te voeren normstelling voor chloride houdende partijen grond en baggerspecie.

Indien mogelijk geven wij u te samen met onze adviseur, [REDACTED], een mondelinge toelichting op de inhoud van de notitie en deze email. Wij kunnen maandag 26 februari (10:30h-12:00) bij u langskomen. Mocht deze datum niet schikken vernemen wij graag van u een andere datum.

In afwachting van uw reactie,

Bijlage bij email 3 juni 2020

Bijlage 3

III

Notitie

14 maart 2019

Project: GBT Over de Maas
Projectnummer: G03042-B180442-474419.0
Onderwerp: **Uitwerking zorgplicht toepassing chloridehoudende partijen grond en baggerspecie voor project GBT Over de Maas**
Datum: 14 maart 2019

Aan:

[Redacted]

RWS-Bodem+

Kopie:

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

OdM
Wilkens WaterWerk
BraBoB
BraBoB
BraBoB

Opgesteld door:

[Redacted]

BraBoB

bijgewerkt op: 14-3-2019

Geachte heer [Redacted], beste [Redacted],

Met deze notitie willen wij de invulling van onze zorgplicht voor de toepassing van chloridehoudende partijen grond en baggerspecie onder uw aandacht brengen. Aanleiding is de regelmatig terugkerende vraag of licht zouthoudende partijen grond en baggerspecie kunnen worden verwerkt in GBT Over de Maas en het beleidstandpunt van RWS Zuid Nederland daarin. Als gevolg van het standpunt van RWS Zuid Nederland stagneert de hergebruik van chloridehoudende grond en baggerspecie en worden, ons inziens onterecht, partijen onnodig gestort op stortplaatsen of verplaatsen deze zich in de illegaliteit.

Wij leggen bij deze graag onze uitwerking van onze zorgplicht bij u neer en vragen u om een inhoudelijke reactie. Aanvullend stellen wij het op prijs als u kunt aangeven op welke wijze wij RWS Zuid Nederland kunnen overtuigen het ingenomen beleidsstandpunt te herzien.

In onderstaande geven wij eerst:

1. een korte beschrijving van het project 'Over de Maas', vervolgens
2. een inhoudelijke reactie op het beleidsstandpunt van RWS d.d. 7 maart 2018, en daarna
3. onze afleiding van de zorgplicht voor toepassingen van chloridehoudende partijen grond en baggerspecie.

1. Beschrijving GBT Over de Maas

Het Zandwin- en natuurontwikkelingsproject "Over de Maas" is een project met twee hoofdoelstellingen:

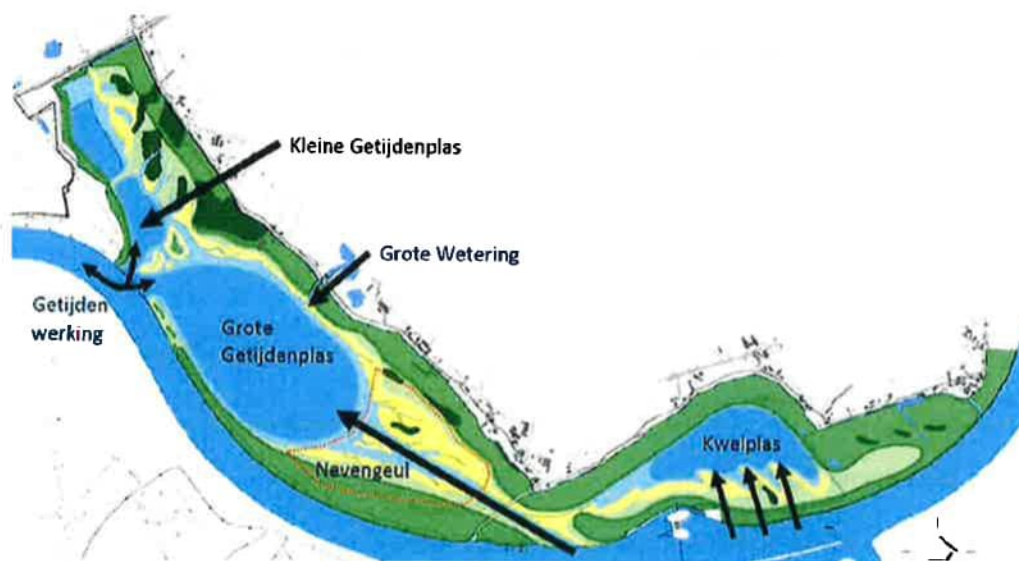
- ✓ Zandwinning: het winnen van circa 15 miljoen ton industriezand, klei en/of grind.
- ✓ Natuurontwikkeling: de ontwikkeling van minimaal 140 ha nieuwe riviergebonden natuur.

Het project zal voor de reconstructie van nieuw aan te leggen oevers ter plaatse van de zandwinning externe partijen grond, baggerspecie en eventuele bouwstoffen inzetten. Op deze toepassingen van partijen grond en baggerspecie binnen de herinrichting zijn het Besluit bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit (hierna tezamen: Bbk) van toepassing. De bij de reconstructie te gebruiken partijen grond en baggerspecie zijn een Grootschalige Bodem Toepassing (hierna: GBT) in de zin van het Bbk.

Notitie

14 maart 2019

In afbeelding 1 is het ontwerp van het werk weergegeven dat gerealiseerd gaat worden. De aanleg van de Kwelplas is al afgerond. Het toepassen van grond en baggerspecie vindt momenteel plaats in de Grote Getijdenplas in het gebied aangeduid met de rode stippellijn.

Afbeelding 1: Voorkeursalternatief met benaming onderdelen en aanduiding wateruitwisseling (VKA+Rev. B).

2. Beleidsstandpunt RWS 7 maart 2018

Op 7 maart 2018 hebben wij van RWS Zuid Nederland feedback ontvangen op een eerder door BraBoB ingebrachte notitie (Wilkens Waterwerk d.d. 5 februari 2018) met een uitwerking van onze chloride-zorgplicht voor de toepassing van 4 miljoen m³ chloridehoudende baggerspecie en grond in het project 'Over de Maas'. Deze feedback (Bijlage A) is per mail gezonden en in onderstaande samengevat.

RWS heeft kritisch naar deze notitie gekeken, maar stelt in haar reactie tegelijkertijd dat ze niet grondig naar de verwerkte berekeningen heeft gekeken. RWS stelt voor, onafhankelijk van de juistheid van de notitie, het generieke kader van het Bbk te willen hanteren voor chloriden.

Men schrijft vervolgens dat de Rbk stelt dat bij het ontbreken van een norm de zorgplicht moet worden ingevuld en bekeken moet worden of er een andere risiconorm is. De eerder door RWS aangegeven normstelling "<1%-regel boven de achtergrondconcentratie", wordt door RWS in haar feedback teruggetrokken en er wordt verwezen naar het rapport 'Afleiding van milieurisicogrenzen voor chloride in oppervlaktewater, grondwater, bodem en waterbodem' van het RIVM (Rapport 711701075/2008).

RWS beschrijft in haar mail van 7 maart 2018 het volgende:

- De in het RIVM-rapport beschreven Milieurisicogrenzen hebben (voorlopig) geen officiële status, maar kunnen volgens het Rbk worden gebruikt bij het ontbreken van een norm.
- Aangezien naast de 200 mg/kg.ds voor zeezand geen andere milieukwaliteitsnormen zijn vastgesteld door de overheid, hanteert RWS vanaf heden (7 maart 2018) de wetenschappelijk onderbouwde normen uit het RIVM-rapport uit 2008 voor invulling van de zorgplicht voor het

Notitie

14 maart 2019

generieke kader voor het toepassen van grond en baggerspecie in zoet oppervlaktewater ten aanzien van chloride.

- RWS stelt dat het beschreven onderzoek van RIVM op een grote hoeveelheid beschikbare gegevens is gebaseerd en dat daarmee het RIVM-rapport een stevige onderbouwing is van de milieurisicogrenzen voor chloride.
- De MTReco voor sediment is 340 mg chloride/kg ds en is geldig voor waterbodems in niet door brak of zout water geïnfilterde gebieden.
- RWS hanteert deze norm voor bagger of grond die niet direct uit het eigen gebied komt en vanwege de herkomst verdacht is op hoge zoutconcentraties.
- RWS stelt verder als eis dat in de plas (GBT OdM) ter plaatse van de toepassing gemonitord zal moeten worden of het chloride gehalte blijft voldoen aan de geringe verhoging van de achtergrondconcentratie zijnde 50 mg/l. Bij de monitoring moet tevens rekening worden gehouden met stratificatie in de plas. De monitoring zal ook beneden de spronglaag moeten plaatsvinden.
- RWS zal optreden indien de concentraties boven de normen van de KRW en BKMW uitkomen en daarbij alle activiteiten stilleggen.
- In de mail wordt gesteld dat RWS voor het gehele beheersgebied deze aanpak vanaf heden (7 maart 2018) gaat hanteren.

Nadere beschouwing rapport RIVM

Het rapport 'Afleiding van milieurisicogrenzen voor chloride in oppervlaktewater, grondwater, bodem en waterbodem' (2008; RIVM-Rapport), wordt door RWS Zuid Nederland aangewezen als 'stevige onderbouwing van de milieurisicogrenzen voor chloride'. BraBoB deelt deze mening niet en wel om de volgende redenen:

- Het rapport is gedateerd en is ingehaald door voortschrijdende inzichten die mede door RWS zijn geadopteerd in haar eigen landelijke beleid. Wij refereren aan het Beheer- en Ontwikkelplan voor de Rijkswateren (BPRW 2016-2021, 10-11-2015, Rijkswaterstaat) dat vanaf 17 december 2015 van kracht is.
- In het rapport staat op pagina 3 dat de vermelde milieurisicogrenzen geen officiële status hebben. De afgeleide MTR (Maximaal Toelaatbaar Risiconiveau) en ER (Ernstig Risiconiveau) waarden dienen als advieswaarden voor de Nederlandse interdepartementale Stuurgroep Stoffen. Deze stuurgroep stelt vervolgens de uiteindelijke milieukwaliteitsnormen vast. Het feit dat op dit moment milieukwaliteitsnormen voor chloride in grond en baggerspecie ontbreken, betekent dat de Stuurgroep Stoffen ze tot op heden niet heeft vastgesteld. De status van de milieurisicogrenzen en de toepasbaarheid ervan bij vergunningverlening en handhaving is daarmee onduidelijk.
- Het RIVM heeft milieurisicogrenzen afgeleid voor chloride in zoet oppervlaktewater en sediment, en voor grondwater en bodem dat niet door brak of zout water is beïnvloed. Echter, het rapport stelt tevens op pagina 3 dat juist voor sediment geen milieurisicogrenzen zijn afgeleid.
- In het RIVM-onderzoek zijn voor chloride in zoet (grond)water alleen ad-hoc waarden afgeleid. Deze ad-hoc normen zijn voor MTReco 340 ppm en voor EReco 2.100 ppm. Bij de afleiding van deze ad-hoc-waarden is gebruikgemaakt van gegevens uit databanken en literatuuroverzichten zonder een evaluatie van de oorspronkelijke literatuur. Daarmee is onvoldoende beoordeeld of de gegevens op de juiste manier zijn verkregen en of ze voldoende representatief zijn voor het doel waarvoor ze gebruikt worden.
- Het onderzoek is volgens RIVM begrensd voor de compartimenten "zoet oppervlaktewater" en "grondwater en bodem" welke niet door brak of zout water is beïnvloed. GBT Over de Maas is een getijdeplas dat in open verbinding staat met de Noordzee. Het water in de Maas bevat variërende concentraties aan chloriden en is en wordt beïnvloed.
- Het RIVM-onderzoek heeft onderbouwde criteria toegepast voor de afleiding van ecotoxicologische risicogrenzen voor chloride in zoetwater. Hierbij heeft het onderzoek zich beperkt door enkel gebruik te maken van testen uitgevoerd met zoetwaterorganismen en van testen die zijn uitgevoerd in echt zoetwater waarin de chloride concentratie lager dan 10 mg/l (0,01 ‰) is. "Deze achtergrondconcentratie is aanzienlijk lager dan de grenswaarde van 2.500-5.000 mg/l (2,5-5 ‰)

Notitie

14 maart 2019

die vaak wordt gehanteerd voor de grens tussen zoet en brak/zout water." Aldus het onderzoek op pagina 20. Wat de consequentie hiervan is voor de afleiding van milieurisicogrenzen en de toepasbaarheid ervan voor zoet water is onduidelijk. De ecotoxicologische effecten van chloride op organismen die leven in zoet oppervlaktewater met een concentratie chloride die van nature rond bijvoorbeeld 500 mg/l ligt kunnen heel anders zijn dan wat in testen met gestandaardiseerd zoet water wordt gevonden.

Op basis van bovenstaande argumenten concluderen wij dat het RIVM-onderzoek niet (meer) voldoet om tot een gedegen onderbouwde normstelling voor het toepassen van chloridehoudende grond en baggerspecie in zoet oppervlaktewater te komen.

Beschouwing ten aanzien van normstelling voor chloride

Het is onjuist dat voor chloride geen andere milieukwaliteitsnormen zijn vastgesteld door de overheid. Zoals al gesteld in de notitie van Wilkens WaterWerk d.d. 5 februari 2018 zijn er wel degelijk milieukwaliteitsnormen voor chloride die beleidsmatig, dan wel wettelijk zijn vastgelegd (zie <https://rvszoekstelsysteem.rivm.nl/stof/detail/447>).

Daarnaast geldt dat de implementatie van de voorschriften en doelstellingen uit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), de Grondwaterrichtlijn en de Richtlijn Prioritaire Stoffen in Nederland plaatsvindt in het (geactualiseerde) Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 (Bkmw 2009). De doelen voor de goede chemische en ecologische toestand van oppervlaktewaterlichamen zijn wettelijk vastgelegd in de vorm van milieukwaliteitseisen. De chemische doelen zijn direct verwoord in het Bkmw 2009. Voor de sterk veranderde en kunstmatige wateren (zoals de Maas) zijn de ecologische doelen afgeleid en vastgelegd in de KRW-factsheets behorend bij het Beheer en ontwikkelplan voor de rijkswateren (Bprw 2016-2021). Het Bkmw 2009 brengt overigens geen directe koppeling tot stand tussen individuele besluiten (bijvoorbeeld vergunningen) of de beoordeling van de zorgplicht en de vastgelegde milieukwaliteitseisen. De milieukwaliteitseisen worden alleen gekoppeld aan de bevoegdheid tot het vaststellen van plannen in het kader van de Waterwet. Dit betekent dat doorwerking van de eisen uit het Bkmw 2009 naar individuele initiatieven indirect gebeurt via de water(beheer)plannen, in dit geval het Bprw. In het Bprw zijn de doelstellingen specifiek uitgewerkt naar waterlichamen en wordt aangegeven hoe hierop voor nieuwe activiteiten wordt getoetst.

De waterbodem wordt binnen de KRW als integraal onderdeel van het watersysteem beschouwd. Eventuele effecten van verontreinigingen in de waterbodem manifesteren zich vooral als effecten op de chemische waterkwaliteit en effecten op de ecologie. Dit geldt ook voor het toepassen van grond of baggerspecie in oppervlaktewater. Het is dan ook vreemd dat RWS nu voor dit specifieke geval afstapt van deze systematiek. In plaats daarvan gaat RWS over op normstelling gericht op begrenzing van wat in een GBT mag worden toegepast. Zonder daarbij een afweging te maken over het daadwerkelijke risico voor de waterkwaliteit.

Het Bbk zit zodanig in elkaar dat voor de kern van een GBT hogere gehalten kunnen worden toegestaan dan voor toepassingen onder generiek beleid. Bij het opstellen van het Bbk ging men er immers vanuit dat de risico's voor de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater en voor de ecologie acceptabel zijn. Mede vanwege het feit dat er een schonere afdeklaag van voldoende dikte wordt aangebracht, waardoor verspreiding richting oppervlaktewater en blootstelling van organismen aan verontreinigingen worden beperkt. Hieraan ligt een beleidsmatige afweging ten grondslag, die onterecht wordt overgeslagen nu RWS de milieurisicogrenzen voor chloride uit het RIVM rapport rechtstreeks van toepassing verklaart.

Nadere beschouwing standpunt ten aanzien van handhaving RWS

In de mail van 7 maart 2018 wordt gesteld dat "de gehele RWS de beschreven aanpak gaat hanteren". RWS stelt daarmee de 340 ppm norm te hanteren voor bagger of grond die niet direct uit

Notitie

14 maart 2019

het eigen gebied komt en vanwege de herkomst verdacht is op hoge zoutconcentraties. Momenteel (voorjaar 2019) kunnen wij vaststellen dat dit in de praktijk niet altijd waar blijkt te zijn. In het bijzonder wijzen wij op de projecten 'Markerwadden' gelegen in het IJsselmeer, de projectlocatie Ingensche Waarden met open verbinding met de Rijn en het project Kaliwaal met open verbinding met de Waal. Al deze projecten hanteren een andere norm (respectievelijk 800, 2.857 en 2.850 ppm) voor chloriden bij de acceptatie en verwerking van partijen grond en baggerspecie. RWS heeft bij al deze projecten de zorg voor het oppervlaktewater in de riviersystemen en het IJsselmeer.

Nader beschouwing RWS-achtergrondconcentratienorm 50 mg/l

RWS stelt dat in GBT OdM de chloride concentratie moet voldoen aan 'geringe verhoging op de achtergrondconcentratie zijnde 50 mg/l.' Deze normstelling voldoet niet aan de te verwachten achtergrondconcentraties voor chloriden in de Maas. Verwijzend naar de notitie van Wilkens Waterwerk d.d. 5 februari 2018 (Bijlage B), is op basis van RWS-gegevens voor locatie Keizersveer een gemiddelde chlorideconcentratie in de Maas berekend van 45,7 mg/l. De concentraties fluctueren echter tussen 21,9 en 67,7 mg/l. RWS stelt dat ten onrechte gebruik is gemaakt van meetgegevens van de locatie Keizersveer. In plaats daarvan noemt RWS de locatie Eijsden als referentie voor de achtergrondconcentratie. Deze locatie is echter gelegen in een ander oppervlaktewaterlichaam. In het waterkwaliteitsbeheer wordt uitgegaan van toetsing op waterlichaamniveau. Dat betekent dat gegevens gekozen moeten worden die representatief zijn voor het betreffende waterlichaam waarin de activiteit gelegen is. Het project Over de Maas is gelegen in waterlichaam De Bedijkte Maas, met de meetpunten Belfeld en Keizersveer als representatieve meetpunten.

In januari (winter) en juli 2018 (zomer) zijn door ons op verschillende plaatsen binnen GBT OdM en op een nabijgelegen punt in de Maas de concentraties van chloride bepaald in het oppervlaktewater. De gemeten concentraties in GBT OdM variëren in de winter van 18 tot 34 mg/l, 43 mg/l in het water vanuit de Wetering en 54 mg/l in het water van de oostelijke, inmiddels opgeleverde, kwelplas. In de zomer zijn concentraties gemeten van 42 mg/l in de plas en de Maas, 47 mg/l in het water vanuit de Wetering en 54 mg/l in de kwelplas.

Uit deze twee metingen (zie bijlage C) is vast te stellen dat het oppervlaktewater in GBT OdM wordt gevoed door water met hogere concentraties aan chloriden. In de zomer wordt zelfs de door RWS gestelde achtergrondconcentratienorm van 50 mg/l overschreden in de kwelplas. Zeer vermoedelijk als gevolg van Maaswater of chloridehoudend grondwater van elders.

Onduidelijk is waarom RWS een geringe verhoging ten opzichte van de achtergrondconcentratie van 50 mg/l als norm oplegt. Dit is onvoldoende onderbouwd en bovendien is niet duidelijk wat moet worden verstaan onder 'een geringe verhoging'. Naar ons idee is het introduceren van een nieuwe ad-hoc vastgestelde waterkwaliteitsnorm niet nodig, aangezien er wettelijk of beleidsmatig vastgestelde waterkwaliteitsnormen (o.a. Goed Ecologisch Potentieel (hierna GEP)) zijn waaraan getoetst kan worden. Ons voorstel is dan ook om de resultaten van de waterkwaliteitsmonitoring in de plas te toetsen aan de GEP waarde voor chloride, zijnde <150 mg Cl/l.

In het Bprw wordt gesteld dat bij het beoordelen van de waterkwaliteit ook het aspect afwenteling naar benedenstrooms gelegen waterlichamen beoordeeld moet worden. Hiermee wordt bedoeld dat verhoogde concentraties van een verontreiniging in het ene waterlichaam niet tot normoverschrijding mogen leiden in een benedenstrooms gelegen waterlichaam. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn als het benedenstrooms gelegen waterlichaam een specifieke functie heeft waarvoor strengere normen gelden. In het geval van OdM is benedenstrooms van de toepassingslocatie een innamepunt voor de bereiding van drinkwater gelegen (Biesbosch). De norm voor chloride in oppervlaktewater bestemd voor drinkwaterbereiding is <150 mg Cl/l. Dit is gelijk aan de GEP waarde. Daarmee biedt toetsing van de gemeten concentraties in de plas aan de GEP ook voldoende bescherming voor de drinkwaterfunctie van het benedenstrooms gelegen waterlichaam.

Notitie

14 maart 2019

Samengevat

Verwijzend naar de notitie van Wilkens WaterWerk d.d. 5 februari 2018, kan worden gesteld dat:

- De meest voor de hand liggende (ecologische) zorgplichtnorm voor het projectgebied van GBT Over de Maas is het Goed Ecologisch Potentieel (GEP). Als het gaat om chloride is het GEP gedefinieerd als <150 mg Cl/l.
- Op basis van RWS-waterkwaliteitsgegevens van de Maas, ondersteund met monitoringsgegevens van het project OdM uit 2018, voldoet de achtergrondconcentratie ruimschoots aan de Landelijke gewenste waterkwaliteitsnormen en aan het KRW-criterium voor het GEP van <150 mg/l.
- Uit de aangeleverde berekeningen, op basis van een worst-case benadering, volgt dat partijen grond en baggerspecie met een gehalte aan chloride tot 4.641 mg/kg d.s. geen overschrijding van de chloridenorm voor het GEP veroorzaakt in de plas.
- Uit de aangeleverde berekeningen blijkt dat het structureel toepassen van grond en baggerspecie (totaal 4 miljoen m³, gedurende 4 jaar) met een gehalte chloride tot en met 1.429 mg/kg d.s. naar verwachting niet resulteert in een overschrijding van de gemiddelde achtergrondconcentratie chloride (op basis van meetgegevens van locatie Keizersveer) in het oppervlaktewater van de plas.

3. Afleiding zorgplicht voor toepassingen van chloridehoudende partijen grond en baggerspecie.

Zoals ook op 5 februari 2018 door ons beschreven, stellen wij de volgende grenswaarden voor als getalsmatige invulling van onze zorgplicht ten aanzien van chloride:

1. Partijen grond en baggerspecie waarbij het chloride gehalte kleiner is dan 1.500 mg/kg d.s. kunnen zonder extra zorg worden toegepast in de kern van GBT Over de Maas.
2. Partijen grond en baggerspecie waarbij het chloride gehalte gelegen is tussen 1.500 en 4.500 mg/kg d.s. kunnen enkel incidenteel met extra zorg worden toegepast in GBT Over de Maas. De extra zorg bestaat uit een maatwerkafpraak tussen toepasser en handhaber (RWS) per partij.
3. Partijen grond en baggerspecie waarbij het chloride gehalte groter is dan 4.500 mg/kg d.s. worden niet toegepast in GBT Over de Maas.

Naast deze getalsmatige invulling van de zorgplicht, stellen wij voor de kwaliteit van het oppervlaktewater in en nabij de plas te monitoren. Hiervoor zullen wij, in overleg met en na goedkeuring door RWS, in een nader vast te stellen monitoringsplan het aantal meetpunten, alsook de frequentie van metingen en eventuele normkaders vastleggen.

Vooralsnog stellen wij als normkader voor de monitoring het volgende voor:

- de door RWS aangehouden achtergrondconcentratie van 50 mg Cl/l wordt gehanteerd als 'signaleringswaarde'. Wordt deze waarde op enig moment in de plas overschreden, dan wordt bekeken waardoor de verhoging van chlorideconcentraties veroorzaakt kan zijn en wordt in overleg met RWS besloten of en zo ja, welke maatregelen genomen moeten worden om te voorkomen dat de concentratie verder oploopt richting of voorbij de GEP waarde van 150 mg Cl/l.
- GEP waarde van 150 mg Cl/l: indien deze waarde op enig moment wordt overschreden als gevolg van het toepassen van chloridehoudende grond/baggerspecie wordt het toepassen onmiddellijk gestaakt en wordt in overleg met RWS bepaald welke vervolgstappen genomen moeten worden;

Ten tijde van de toepassing van chloridehoudende partijen grond en baggerspecie wordt het oppervlaktewater gemonitord. Bij overschrijding van de hierboven voorgestelde signaleringswaarde van 50 mg/l wordt contact gelegd met RWS afdeling Handhaving. Bij overschrijding van het chloride gehalte van 150 mg/l in het oppervlaktewater wordt de toepassing stopgezet. Indien gewenst kan deze monitoringsstrategie nader worden uitgewerkt en aan RWS worden overlegd en vooraf besproken.

Notitie

14 maart 2019

Op basis van deze voorgestelde werkwijze, de vastgestelde concentraties, de notitie van Wilkens WaterWerk d.d. 5 februari 2018 en de beleidsmatig en wettelijk vastgestelde waterkwaliteitsnormen, zien wij geen bezwaren licht chloridehoudende partijen grond en baggerspecie toe te passen in GBT Over de Maas.

Tot slot

Wij realiseren ons dat deze notitie zeer projectspecifiek is. Desondanks vertrouwen wij in een positieve afhandeling van ons verzoek tot een inhoudelijke reactie en advies.

Bijlagen:

- A. Beleidsstandpunt RWS 7 maart 2018
- B. Notitie Wilkens WaterWerk d.d. 5 februari 2018
- C. Briefrapporten B&L Grondmanagement d.d. 7 februari en d.d. 15 juli 2018

Bijlagen A Beleidsstandpunt RWS 7 maart 2018

Van: [redacted] (ZN) <[redacted]@rws.nl>
Verzonden: woensdag 7 maart 2018 11:42
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Zorgplicht en chloride bij GBT OdM

Geachte heer [redacted],

Naar aanleiding van van eerdere afspraken en uw "Notitie chloride 5 februari 2018" hebben wij Intern RWS nadrukkelijk naar de inhoud van deze notitie.

Het betreft naar onze mening een zeer interessante notitie waar diverse uitgangspunten worden gehanteerd. Hieronder wil ik allereerst reageren op de inhoud van de notitie en daarna de Invalshoek van RWS.

Er worden diverse normen in de notitie vermeld:

- De CIW data zijn van 200 mg/l chloride, dus sterk verouderd
- KRW waterlichaam type R7 voor GEP < 150mg Cl/l
- Norm zeezand Bbk 200 mg/kg.ds
- achtergrondconcentratie Maas wordt opgegeven via benedenstroom meetpunt Keizersveer (ca 45 mg/kg ds). De bovenstroomse gegevens zijn helaas niet betrokken in de beschrijving. Volgens ons ligt dit gemiddelde bij Eljdsen lager ca 34 mg/l)
- onduidelijk is of rekening is gehouden met een teruglopend volume van de plas bij opvulling door de jaren.
- Er wordt alleen gekeken naar de plas ter plaatste, niet naar de Maas (wordt ook netjes aangegeven). Er wordt aangegeven dat er geen inschatting kan worden gegeven op basis van andere partijen, die nog niet inzichtelijk zijn
- Er wordt alleen rekening gehouden met effecten op watervlooiën. De doelen natuurontwikkeling van de plas zelf wordend niet vermeld. (er zijn ook planten die niet tegen te hoge zoutgehalten kunnen). Dit was in eerste instantie ook niet de vraag, maar speelt wel mee.
- de verversing van de plas is alleen gebaseerd op aanvoer van water vanuit de Grote Wetering. Er is geen rekening gehouden met verversing door getijdewerking of instroming vanuit de nevengeul. Dit laatste zal alleen bij hoge afvoeren een rol spelen. Bij verversing door getijdewerking is niet zeker of dit op de volledige inhoud van de plas effect heeft. Daarnaast speelt de situatie dat bij toepassen van bodemmateriaal een kleinere waterkolom aanwezig is en de verversing een ander effect heeft.
- De beoordeling is gebaseerd op een gemiddelde situatie qua chloride-concentratie, verversing door de instroom vanuit de Grote Wetering (mediaan-waarde is gebruikt) en aanvoer van de baggerspecie (deze is gelijkmatig verdeeld over 4 jaar). In de praktijk variëren al deze parameters. In een worst case situatie (droge periode) zijn de condities als volgt:
 - De chloride-concentratie in de Maas is een factor 1,5 hoger dan de gemiddelde concentratie
 - De verversing (debiet vanuit de Grote Wetering) is een factor 3 lager (0,55 m³/s)
 - De aanvoer van baggerspecie en grond kan een factor 2 groter zijn dan het gemiddelde over 4 jaar
 - Verder kan er stratificatie optreden, waardoor de concentraties onderin de plas nog extra zullen stijgen

Hieruit volgt dat in een droge zomerperiode geen grote hoeveelheden baggerspecie toegepast moeten worden met verhoogde chloride-gehalten. Het gemiddelde gehalte zou in dergelijke perioden globaal 500 mg Cl/kg ds moeten bedragen. Er wordt nog opgemerkt dat de chloride-concentratie in het water van de Grote Wetering impliciet gelijk wordt gesteld aan de chloride-concentratie in de Maas. Het is echter de vraag of dit juist is. Het is niet uitgesloten dat de concentraties in dit water hoger zijn dan in de Maas.

In de notitie, worden diverse uitgangspunten gehanteerd zoals het achtergrondgehalte bij Keizersveer of het GEP. Dit voor de plas zelf. We hebben niet grondig naar de berekeningen gekeken, maar onafhankelijk van de juistheid van de berekening in de notitie van Wilkens Waterwerk stellen we voor het generiek kader van het Bbk te hanteren voor chloride. Het Rbk stelt als er geen norm is dan moet de zorgplicht worden ingevuld en bekeken worden of er een andere risiconorm is. Men hanteert nu een methode die gericht is op normopvulling oppervlaktewater (GEP) of via invulling achtergrondconcentratie oppervlaktewater (stroomafwaarts). Met deze rekenmethode is het effect van allerlei zoute grond en bagger die richting de Maas (of naar de Rijn) gaat niet in te vullen. Met andere woorden op gebiedsniveau /stroomgebiedsniveau wordt dit niet ingevuld op deze wijze. Dit kan uiteraard ook niet daar men geheel geen inzicht heeft waar en welke partijen nog meer richting deze plas of andere plassen of andere toepassingen in oppervlaktewater gaan. Dit betekent dat op termijn de GEP weleens overschreden zou kunnen worden voor het gebied of elders stroomafwaarts (afwenteling naar elders).

We vinden het zeer ongewenst dat baggerspecie of grond afkomstig uit meer of mindere brakke omgeving naar zoete watersystemen, die een zeer goede toestand hebben voor chloride, wordt verplaatst. Er wordt geen rekening gehouden met het nut van deze toepassing, ook niet in relatie tot natuur. Dit heeft geleid tot een nieuwe discussie over de invulling van de zorgplicht. In eerste instantie zou de <1%-regel boven de achtergrondconcentratie gelden als wellicht een hanteerbare norm. We zien echter dat dit bijstelling

behoeft. Voor de uiteindelijke invulling van de zorgplicht voor chloridehoudende specie en niet per GBT een moeilijk traject voor zowel de toepasser als voor het bevoegd gezag in te geraken hebben we gezocht naar een fundamentele onderbouwde normering. In het rapport "Afleiding van milieurisicogrenzen voor chloride in oppervlaktewater, grondwater, bodem en waterbodems" RIVM Rapport 711701075/2008 heeft het RIVM milieurisicogrenzen afgeleid voor chloride in zoet oppervlaktewater en sediment, en voor grondwater en bodem dat niet door brak of zout water is beïnvloed. Het rapport bevat het MTR (Maximaal Toelaatbaar Risiconiveau) en ER (Ernstig Risiconiveau) voor water, bodem en sediment. Dit zijn wetenschappelijk afgeleide waarden die dienen als advieswaarden voor de Nederlandse interdepartementale Stuurgroep Stoffen, die de uiteindelijke milieukwaliteitsnormen vaststelt. Milieurisicogrenzen hebben dus voorlopig geen officiële status, maar deze kan volgens het Rbk worden gebruikt bij het ontbreken van een norm.

Aangezien naast de 200 mg/kg.ds voor zeezand geen andere milieukwaliteitsnormen zijn vastgesteld door beleid hanteert RWS vanaf heden deze wetenschappelijk onderbouwde normen voor de invulling van de zorgplicht voor het generieke kader voor het toepassen van grond en baggerspecie in zoet oppervlaktewater ten aanzien van chloride.

De afgeleide risicogrens is op een grote hoeveelheid beschikbare gegevens gebaseerd en is daarmee een stevige onderbouwing van de milieurisicogrens voor chloride. MTReco, sediment is 340 mg chloride/kg.ds geldig voor waterbodems in niet door brak of zout water geïnfilterde gebieden. Wij hanteren deze norm voor bagger of grond die niet direct uit het **eigen** gebied komt en vanwege de herkomst verdacht is op hoge zoutconcentraties. In de plas zal tevens gemonitord moeten worden ter plaatse van de toepassing of het chloride gehalte blijft voldoen aan de geringe verhoging op de achtergrondconcentratie zijnde 50 mg/l. Mocht deze concentratie worden overschreden treden wij op. Indien de concentraties boven de normen van de KRW en BKMW uitkomen worden alle activiteiten stilgelegd. Bij monitoring zal rekening gehouden moeten worden met stratificatie, de monitoring zal dus ook beneden de spronglaag moeten plaatsvinden.

Dit betekent dat wij voor de gehele RWS deze aanpak vanaf heden gaan hanteren.

Hopende dat wij volledig op uw vraag hebben geantwoord.

Van: [mailto: [redacted]@brabob.nl]

Verzonden: maandag 5 februari 2018 15:32

Aan: [redacted] (ZN)

CC: [redacted] (ZN); [redacted]:@nederzand.nl; [redacted]@wilkenwaterwerk.nl; [redacted]

Onderwerp: Zorgplicht en chloride bij GBT OdM

Geachte heer [redacted],

Aansluitend op eerdere afspraken sturen wij u bij deze een nieuwe notitie toe. Met deze notitie willen wij als toepasser van partijen grond en baggerspecie in GBT Over de Maas invulling geven aan onze zorgplicht ten aanzien van de niet genormeerde stof chloride.

Tot op heden hebben wij geen chloride houdende partij grond of baggerspecie toegepast. Omdat wij vanuit enerzijds de regio Zeeland en anderzijds de regio Amsterdam vaker partijen licht chloride houdende grond en

baggerspecie voor verwerking aangeboden krijgen, wensen wij een goede getalsmatige onderbouwing voor chloride (preventief) vast te stellen.

Extern advies

Wij hebben [redacted] van 'Wilkens Waterwerk' gevraagd een normgetal af te leiden voor chloride. [redacted] is een onafhankelijk zelfstandig adviseur. In 2011 heeft hij al eerder voor GBT Hoogwatergeul Lomm een vergelijkbaar onderzoek uitgevoerd. Bijgaande notitie is een nieuwe uitwerking van verschillende berekeningen. Er is gebruik gemaakt van geactualiseerde data van o.a. RWS en van de eerder door ons verzonden notities van Lexcontrol. [redacted] heeft zijn werk laten controleren door [redacted] van 'DoorGrond advies'.

Zorgplicht nader beschouwd

De toepassing van grond en baggerspecie in GBT Over de Maas is in het Bbk uitputtend geregeld. Voor niet genormeerde stoffen en verbindingen is de zorgplichtbepaling het instrument binnen het Bbk om eventuele (nadelige) gevolgen van een toepassing voor de kwaliteit van de 'GBT' te voorkomen of te beperken. Dit betekent dat er voor niet genormeerde stoffen en verbindingen geen "harde eisen" zijn en dat per situatie bekeken moet worden welke eisen de zorgplicht eventueel met zich mee brengt. De verantwoordelijkheid voor de toepassing en de eventuele gevolgen daarvan ligt bij de toepasser.

Doel

Met deze notitie en begeleidende email willen wij RWS informeren over de wijze waarop wij wensen om te gaan met de zorgplicht voor het oppervlaktewaterlichaam 'Maas' op grond van het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) ten aanzien van de toepassing van licht chloride houdende grond en baggerspecie in het project 'GBT Over de Maas'. Aanvullend willen wij met RWS afspraken maken over de omgang met licht chloride houdende partijen in GBT Over de Maas.

Resultaten Notitie 5 februari 2018

Uit de berekeningen zijn de volgende inzichten vast te stellen:

- Voor het incidenteel toepassen van een partij grond of baggerspecie in de 'Grote Getijdenplas' (toepassingsplaats binnen GBT Over de Maas) is een chloridegehalte berekend tot 4.641 mg/kg d.s. voor de normstelling "geen gevaar voor de waterkwaliteit, het aquatisch ecosysteem en de volksgezondheid".
- Voor het structureel toepassen van licht chloride houdende partijen grond en baggerspecie in de 'Grote Getijdenplas' is een berekening gemaakt van het chloridegehalte voor het 'criterium dat maximaal een verhoging ten opzichte van de achtergrondconcentratie van chloride van 1% is toegestaan' en voor 'KRW-norm voor het Goed Ecologisch Potentieel (GEP)'. Deze berekening is uitgegaan van een *worse case* situatie waarbij circa 4.000.000 m³ materiaal wordt toegepast gedurende 4 jaar. Uitgerekend is een richtwaarde voor partijen grond en baggerspecie tot en met 1.429 mg/kg d.s. aan chloride.

Note: De eerder door u voorgestelde afleiding voor een zomer- en wintersituatie is niet uitgewerkt. Als vertrekpunt voor de berekeningen is gekozen voor de 'Grote Getijdenplas'. Deze plas kent veel minder fluctuatie tussen de seizoenen. Daarnaast is veel geohydrologische informatie over deze plas beschikbaar en is het effect van de hoofdwaterstroom van de Maas buiten beschouwing gelaten.

Getalsmatige invulling zorgplicht

Op basis van de notitie stellen wij de volgende normen voor als getalsmatige invulling van onze zorgplicht ten aanzien van chloride:

- Partijen grond en baggerspecie waarbij het chloride gehalte kleiner is dan 1.500 mg/kg d.s. kunnen zonder extra zorg worden toegepast in GBT Over de Maas.
- Partijen grond en baggerspecie waarbij het chloride gehalte kleiner is dan 4.500 mg/kg d.s. kunnen enkel incidenteel met extra zorg worden toegepast in GBT Over de Maas. De extra zorg bestaat uit een maatwerkafpraak tussen toepasser en handhaver (RWS) per partij.
- Partijen grond en baggerspecie waarbij het chloride gehalte groter is dan 4.500 mg/kg d.s. worden niet toegepast in GBT Over de Maas.

Ondanks de *worse case* berekeningen in de notitie van 5 februari 2018, stellen wij voor de kwaliteit van het oppervlaktewater nabij de toepassing van chloride houdende partijen grond en baggerspecie te monitoren. Hiervoor

zullen wij, in overleg met en na goedkeuring door RWS, in een nader vast te stellen monitoringsplan het aantal meetpunten, alsook de frequentie van metingen en eventuele normkaders vastleggen.

Tot slot

Wij vertrouwen erop u hiermee een goede onderbouwing te hebben geleverd die leidt tot meer duidelijkheid over de te voeren normstelling voor chloride houdende partijen grond en baggerspecie.

Indien mogelijk geven wij u te samen met onze adviseur, [REDACTED] een mondelinge toelichting op de inhoud van de notitie en deze email. Wij kunnen maandag 26 februari (10:30h-12:00) bij u langskomen. Mocht deze datum niet schikken vernemen wij graag van u een andere datum.

In afwachting van uw reactie,

Disclaimer BraBoB b.v.:

De informatie verzonden in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden. Aangezien het technisch nog niet gegarandeerd kan worden dat dit bericht niet is veranderd door derden kan de afzender niet aansprakelijk zijn in geval van onjuiste overbrenging van het e-mailbericht en/of bij ontijdige ontvangst daarvan.

Bijlagen B Notitie Wilkens WaterWerk d.d. 5 februari 2018

NOTITIE

Engstraat 2a
5366AJ Megen
[redacted]
[redacted]@wilkenswaterwerk.nl
KvK: 61107727

Haagbeukstraat 7
6663 EE Lent
[redacted]
[redacted]@doorgroondadvies.nl
KvK: 64873854

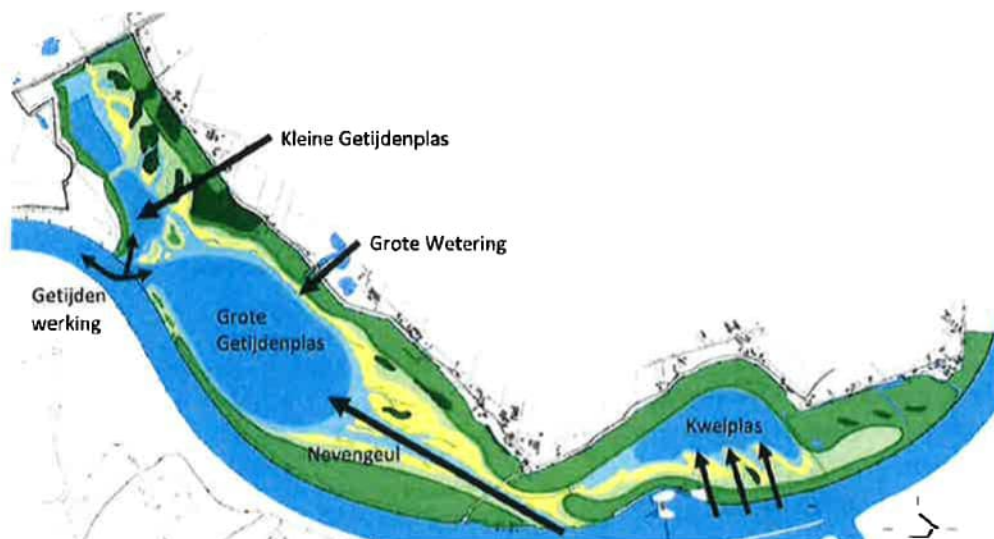
Aan: BraBoB BV
[redacted]
Van: [redacted]
Status: Definitief
Kenmerk: A-18-01.M01
Datum: 05 februari 2018
Betreft: Toepassen chloridehoudende grond en baggerspecie in GBT Over de Maas

Inleiding

Het project Over de Maas bestaat uit verschillende onderdelen. Naast natuurontwikkeling bestaat het project grotendeels uit delfstoffenwinning en wordt berging van grond en baggerspecie voorzien. Uitgangspunt voor de berging van grond en baggerspecie is, dat gewerkt wordt conform het toetsingskader voor grootschalige bodemtoepassingen (GBT) uit het Besluit en de Regeling bodemkwaliteit (Bbk/Rbk). Op grond hiervan mag baggerspecie t/m klasse B en grond t/m klasse industrie in het project worden toegepast. Voor niet in de Rbk genormeerde verontreinigingsparameters, alsmede voor nutriënten, geldt dat voldaan moet worden aan het zorgplichtartikel uit het Bbk. Dit betekent dat de toepasser van grond en baggerspecie ervoor zorg moet dragen dat geen nadelige gevolgen voor de kwaliteit van het oppervlaktewater, of wat daar in leeft, kunnen ontstaan (of deze nadelige gevolgen zo veel mogelijk beperken).

In afbeelding 1 is het ontwerp weergegeven dat gerealiseerd gaat worden. De aanleg van de Kwelplas is al afgerond. Het toepassen van grond en baggerspecie vindt momenteel plaats in het noord-westelijk deel van de Grote Getijdenplas.

NOTITIE

Afbeelding 1: Voorkeursalternatief met benaming onderdelen en aanduiding wateruitwisseling (VKA+Rev. B).

BraBoB heeft een verzoek gekregen om chloridehoudende grond of baggerspecie in Over de Maas toe te passen. In de Rbk is geen kwaliteitsnorm opgenomen voor chloride in grond en baggerspecie. Daarom is op het toepassen van chloridehoudende grond en baggerspecie de zorgplicht van toepassing. BraBoB wil graag invulling kunnen geven aan de zorgplicht en een duidelijke grens kunnen stellen aan de gehalten chloride in grond en baggerspecie die mogen worden toegepast. In deze notitie wordt daarom een beschouwing gegeven van thema chloride in zoet oppervlaktewater en wordt een inschatting gemaakt van de chloridegehalten die redelijkerwijs kunnen worden toegestaan zonder nadelige gevolgen voor de waterkwaliteit in de Grote Getijdenplas (en daarmee tevens in de Maas).

Normering

Voor chloride zijn diverse kwaliteitsnormen voor de verschillende milieucompartimenten vastgesteld. Onderstaand worden de normen genoemd die voor de beschouwing van belang kunnen zijn.

Landelijke waterkwaliteitsnormen

Voor chloride zijn de volgende landelijke normwaarden vastgesteld:

Type norm	Getalswaarde
Algemene milieukwaliteitsnorm oppervlaktewater (MTR)*	200 mg Cl / l
Milieukwaliteitsnorm oppervlaktewater gebruikt voor bereiding drinkwater*	200 mg Cl / l
Milieukwaliteitsnorm voor grondwater (streefwaarde)*	100 mg Cl / l

* Bron: CIW-nota 'Normen voor het waterbeheer', 2000.

Kaderrichtlijn Water (KRW)

De Kaderrichtlijn Water beoogt onder meer de bescherming en verbetering van aquatische ecosystemen en duurzaam gebruik van water. Het doel is om voor alle wateren een 'goede toestand' te bereiken. De goede toestand is onderverdeeld in een goede chemische en een goede ecologische toestand. De goede ecologische toestand (GET) is weer onderverdeeld in een goede biologische toestand en eisen ten aanzien van hydromorfologie, algemene fysisch-chemische parameters en geloosde overige verontreinigende stoffen. Voor sterk veranderde

NOTITIE

waterlichamen geldt dat de goede toestand niet gerealiseerd kan worden. De ecologische norm voor sterk veranderde waterlichamen is het Goed Ecologisch Potentieel (GEP).

Het projectgebied is gelegen in het waterlichaam Bedijkte Maas, dat conform de KRW getypeerd wordt als watertype R7: langzaam stromende rivier/nevengeul op zand/klei; sterk veranderd. Voor het waterlichaam Bedijkte Maas wordt dan ook het Goed Ecologisch Potentieel (GEP) nagestreefd. Als het gaat om chloride is het GEP gedefinieerd als <150 mg Cl/l.

Norm voor chloride in bouwstoffen

Bij de overgang van het Bouwstoffenbesluit naar het Bbk is de maximale emissiewaarde voor chloride voor niet-vormgegeven bouwstoffen op 616 mg/kg d.s. vastgesteld. In afwijking van de in tabel 1 in bijlage A bij de Regeling bodemkwaliteit opgenomen maximale emissiewaarden geldt bij toepassing van niet-vormgegeven bouwstoffen in grote oppervlaktewaterlichamen (waaronder de Maas) een maximale waarde voor chloride van 1.070 mg/kg droge stof.

Norm voor chloride in grond en baggerspecie

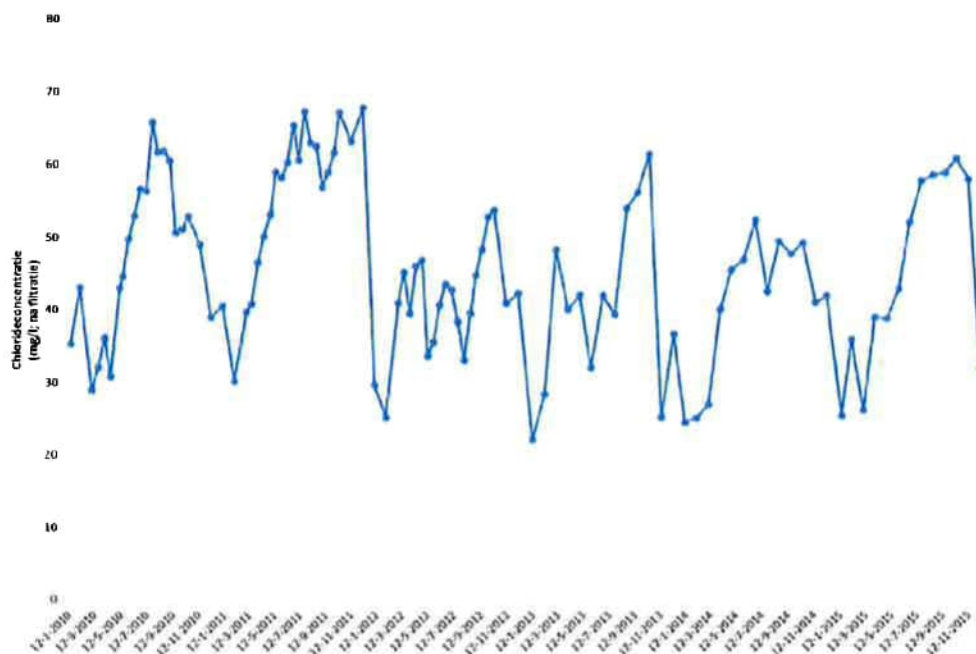
In de Regeling bodemkwaliteit (Rbk) is voor grond en baggerspecie geen kwaliteitsnorm opgenomen voor chloride. Wel is een norm voor chloride opgenomen voor het toepassen van (bewerkt) zeezand in zoet oppervlaktewater: 200 mg/kg d.s.

Achtergrondconcentratie

De locatie Over de Maas is gelegen tussen twee meetpunten van Rijkswaterstaat waar monitoring van de waterkwaliteit wordt uitgevoerd. Het gaat om de locatie Belfeld die bovenstrooms is gelegen ten opzichte van locatie Over de Maas en de locatie Keizersveer die benedenstrooms is gelegen. De Grote Getijdenplas ligt benedenstrooms van de stuw bij Lith. Vandaar dat voor het bepalen van de achtergrondconcentratie in de plas gebruik gemaakt wordt van meetgegevens van Keizersveer. De gegevens zijn afkomstig van de website live.waterbase.nl. In afbeelding 2 is het verloop van de concentraties chloride in het oppervlaktewater weergegeven voor de jaren 2010 - 2015.

¹ KRW-factsheets behorend bij het BPRW 2016-2021, 10-11-2015, Rijkswaterstaat.

NOTITIE

Afbeelding 2: Chlorideconcentratie (na filtratie) in mg/l in de Maas bij Keizersveer in de periode 2010-2015 [bron: live.waterbase.nl]

Op basis van bovenstaande gegevens is een gemiddelde chlorideconcentratie berekend van 45,7 mg/l. De concentraties fluctueren tussen 21,9 en 67,7 mg/l. De achtergrondconcentratie voldoet daarmee ruimschoots aan de Landelijke waterkwaliteitsnormen en het KRW criterium voor het GEP van <150 mg/l.

Vergelijkbare initiatieven elders in het rivierengebied

Het initiatief Over de Maas is niet het enige initiatief langs de grote rivieren waarbij een diepe plas wordt verondiept met grond en baggerspecie. Van onderstaande voorbeelden is bekend hoe is/wordt omgegaan met chloridehoudende baggerspecie.

Hoogwatergeul Lomm

Project Hoogwatergeul Lomm is gelegen in de Zandmaas en is inmiddels afgerond. Binnen dit project is een GBT gerealiseerd, waarin ook chloridehoudende grond/baggerspecie is toegepast. In de notitie 'Toepassen chloridehoudende grond en baggerspecie in Hoogwatergeul Lomm' (Royal Haskoning, 2011) is voor dit project onderzocht welk maximum gesteld kan/moet worden voor het gehalte chloride in de toe te passen grond/baggerspecie. Op basis van berekeningen en de KRW norm voor chloride werd geadviseerd om vanuit de zorgplicht van het Bbk een gehalte chloride van 3.510 mg/kg d.s. als maximum aan te houden.

Ingensche Waarden

In de Ingensche Waarden langs de Neder-Rijn is een voormalige winplaats van delfstoffen gelegen. Als gevolg van de winning is een diepe plas ontstaan. De plas staat in open verbinding met de Neder-Rijn. Voor de realisatie van een baggerspeciedepot ter plaatse is in 2011 een Wm- en Wvo-vergunning afgegeven.

NOTITIE

In de Wvo-vergunning wordt een acceptatiecriterium voor chloride van 2.857 mg Cl/kg d.s. voorgeschreven.

In de overwegingen wordt het volgende gesteld met betrekking tot chloride:

"Voor chloride bestaan geen sediment- of waterkwaliteitsnormen. Daarom is wat betreft dit aspect advies gevraagd aan Rijkswaterstaat Waterdienst. Op grond van het ontvangen advies wordt voor chloride als uitgangspunt gesteld dat alleen baggerspecie uit zoete watersystemen (concentratie chloride < 5.000 mg Cl/l) in de put mag worden gestort. Op basis van dit uitgangspunt is vervolgens een acceptatiecriterium afgeleid voor chloride. Dit is gedaan door de concentratie van 5.000 mg Cl/l in oppervlaktewater tevens te hanteren voor de concentratie in het poriewater van de te storten specie. Daarnaast worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- *de te storten baggerspecie heeft een poriewaterfractie van 0,6;*
- *een baggerspeciedichtheid van 1.650 kg/m³;*

Op grond van deze uitgangspunten bestaat de baggerspecie dus uit 600 kg water (= 600 liter) en 1050 kg vast materiaal. Uit de volgende berekeningen volgt het acceptatiecriterium voor chloride:

$$600 \text{ liter} * 5.000 \text{ mg/l} = 3.000.000 \text{ mg chloride}$$

Deze hoeveelheid is aanwezig in 1050 kg vast materiaal:

$$3.000.000 \text{ mg chloride} / 1050 \text{ kg vast materiaal} = 2.857 \text{ mg Cl/kg d.s.}''$$

Hoewel het bij Ingensche Waarden gaat om een baggerspeciéstortplaats die onder de Wet Milieubeheer en de Waterwet (voorheen Wvo) valt, is de informatie wel bruikbaar als referentiekader voor een GBT onder het Bbk. Het principe van het aanbrengen van een kern van meer verontreinigde grond / baggerspecie met daarop een schonere bovenafdichting (leeflaag) geldt voor zowel stortplaatsen als voor een GBT. De belangrijkste verschillen tussen een stortplaats en een GBT zitten in de maximaal toegestane kwaliteit grond / baggerspecie (t/m NT) en het feit dat een stortplaats vaak een onderafdichting heeft.

Locatiespecifieke omstandigheden

Bij de beoordeling van de effecten moeten de locatiespecifieke omstandigheden ter plaatse van project Over de Maas worden meegenomen. Deze zijn grotendeels beschreven in het rapport 'Waterkwaliteit zandwinplassen 'Over de Maas' (Arcadis, 14 november 2006). De belangrijkste kengetallen zijn opgenomen in tabel 1.

NOTITIE

Tabel 1: Belangrijkste kengetallen van de Grote Getijdenplas in project Over de Maas.

Parameter	Waarde	Toelichting
Oppervlakte plas	750.000 m ²	Opgave BraBoB / Nederzand
Gemiddelde waterdiepte plas	18 meter	De maximale waterdiepte van de plas bedraagt 31 meter. De gemiddelde waterdiepte zit echter rond de 18 meter (opgave BraBoB/Nederzand).
Uitwisselingsdebiet met de Maas	1,57 m ³ /s	Gebaseerd op de mediane afvoer van de Grote Wetering op de Grote Getijdenplas. Zie Arcadis, 14 november 2006, tabel 3. Aangenomen wordt dat deze instroom in dezelfde mate ook weer richting Maas uitstroomt.
Totaal toe te passen hoeveelheid grond/baggerspecie	4.000.000 m ³	Opgave BraBoB/Nederzand
Periode waarin deze hoeveelheid wordt toegepast	4 jaar	Opgave BraBoB/Nederzand
Gemiddelde dichtheid toe te passen grond / baggerspecie	1.600 kg/m ³	Gelijk aan aanname Lomm (Royal Haskoning, 2011).
Fractie poriewater in toe te passen grond / baggerspecie	0,6	Gelijk aan aanname Lomm (Royal Haskoning, 2011).

Effectbeoordeling

Voor de effectbeoordeling wordt gebruik gemaakt van dezelfde berekeningen zoals die voor project Hoogwatergeul Lomm ook zijn uitgevoerd (Royal Haskoning, 2011). Daarbij wordt op basis van enkele kengetallen berekend hoeveel chloride wordt toegevoegd aan het water in de plas, hoeveel chloride via uitwisseling met de Maas de plas verlaat en wat op basis daarvan de concentratie chloride in de plas is.

Voor de effectbeoordeling zijn drie verschillende berekeningen uitgevoerd:

1. een berekening waarbij uitgegaan wordt van normopvulling voor de KRW norm die hoort bij het GEP;
2. een berekening waarbij uitgegaan wordt van het maximale gehalte chloride in de toe te passen grond en/of baggerspecie;
3. een berekening waarbij uitgegaan wordt van een maximale verhoging ten opzichte van de achtergrondwaarde van 1%;

Ad 1:

Als het gaat om de risico's van een verhoogde chlorideconcentratie in de GBT is met name de KRW-norm relevant. Deze berekening is dan ook gericht op de chloridenorm die hoort bij een Goed Ecologisch Potentieel (GEP) van het oppervlaktewater (150 mg/l). De norm is lager dan de algemene milieukwaliteitsnorm en de norm voor oppervlaktewater bedoeld voor bereiding van drinkwater. Op een iteratieve manier is het chloridegehalte bepaald, waarbij de resulterende concentratie in het oppervlaktewater nog net onder de KRW norm blijft.

NOTITIE

De opzet van de berekening is opgenomen in bijlage 1. Uit de berekening volgt, dat een gehalte chloride tot en met 4.641 mg/kg d.s. gehanteerd kan worden zonder dat dit een overschrijding van de chloridenorm voor het GEP veroorzaakt.

Ad 2:

Het actuele aanbod aan chloridehoudende grond en baggerspecie wordt gekenmerkt door chloridegehalten tussen de 600 en 1.500 mg/kg d.s.. Daarom is gerekend met een chloridegehalte van 1.500 mg/kg d.s.. Het is echter niet uit te sluiten dat in de toekomst partijen met hogere chloridegehalten aangeboden worden. Deze berekening is dan ook bedoeld om een indicatie van het effect te krijgen en niet om een maximaal gehalte chloride vast te stellen.

De opzet van de berekening is opgenomen in bijlage 2. Uit de berekening blijkt dat het structureel toepassen van grond en baggerspecie (totaal 4 miljoen m³, gedurende 4 jaar) met een gehalte van 1.500 mg/kg d.s. resulteert in een concentratie in de plas van 48,5 mg/l.

Ad 3:

De heer [REDACTED] van Rijkswaterstaat heeft in een e-mail aan de heer [REDACTED] (BraBoB) van 24 januari 2018 aangegeven dat getoetst moet worden aan het criterium dat maximaal een verhoging ten opzichte van de achtergrondconcentratie chloride van 1% is toegestaan. De beleidsmatige herkomst van dit criterium is echter onduidelijk. Uitgaande van de eerder berekende gemiddelde chlorideconcentratie in de Maas, komt dit neer op een grenswaarde van 46,19 mg/l. Op een iteratieve manier is het chloridegehalte bepaald, waarbij de resulterende concentratie in het oppervlaktewater nog net onder deze grenswaarde blijft.

De opzet van de berekening is opgenomen in bijlage 3. Uit de berekening volgt, dat een gehalte chloride tot en met 1.429 mg/kg d.s. gehanteerd kan worden zonder dat dit een overschrijding van de grenswaarde in de plas tot gevolg heeft.

Discussie

Voor bovenstaande drie berekeningen geldt dat het een worst-case benadering betreft. In de praktijk zal slechts een klein gedeelte van de aanvoer (enkele partijen) bestaan uit grond / baggerspecie met hoge chloridegehalten. De frequentie waarmee dit gebeurt is niet in te schatten en ook de omvang van dergelijke partijen kan niet worden voorspeld.

Factoren die van invloed kunnen zijn op de waterhuishouding in de Grote Getijdenplas, en daarmee op de effecten van het toepassen van chloridehoudend materiaal, zijn:

- zoals de naam van de plas al aangeeft staat deze onder invloed van getijdenwerking. Dat betekent dat het waterpeil in de plas bij vloed stijgt en bij eb daalt. Daarmee ontstaat ook een waterstroom de plas in en de plas uit. Arcadis heeft berekend dat bij lagere afvoeren van de Maas (35 - 100 m³/s), vooral in de zomerperiode, het water in de Getijdenplas minimaal 1 maal in de 21 dagen verversing wordt als gevolg hiervan. Hiermee is in de huidige berekeningen echter geen rekening gehouden. Het is namelijk niet met zekerheid vast te stellen of bij deze verversing het water in de Grote Getijdenplas volledig mengt. Dat geen rekening gehouden wordt met getijdenwerking betekent dat de berekende effecten wellicht te negatief (worst-case) worden ingeschat;
- aan de oostkant van de Grote Getijdenplas is een nevengeul aanwezig. Alleen bij hogere afvoeren van de Maas, vooral in de winterperiode, stroomt hierdoor water vanuit de

NOTITIE

Maas door de Grote Getijdenplas. Hiermee is in de huidige berekeningen geen rekening gehouden. Het gevolg hiervan is, dat voor het hoogwaterseizoen de effecten wellicht te negatief (worst-case) worden ingeschat;

- vanwege de forse diepte van de plas (>10 m), wordt verwacht dat in de zomermaanden stratificatie optreedt. Dat wil zeggen dat er weinig of geen menging van stoffen plaatsvindt tussen de diepe waterlaag en de bovenste waterkolom. Hiermee is in de berekeningen geen rekening gehouden. Indien de grond en/of baggerspecie onder de stratificatielaag wordt toegepast, betekent dit wellicht dat de vracht aan chloride in een kleiner volume water terecht komt dan wanneer de gehele plas wordt beschouwd. Daarmee zouden de effecten voor de zomerperiode mogelijk te positief ingeschat worden. Het is echter onduidelijk of de aanvoer van water uit de Grote Wetering alleen voor verversing van de bovenste waterlaag zorgt of ook onder de spronglaag. Daarnaast is de invloed van getijden op het optreden van stratificatie niet duidelijk.
- bij alle berekeningen wordt uitgegaan van een uitwisselingsdebiet tussen de plas en de Maas die gebaseerd is op de mediane afvoer van de Grote Wetering op de Grote Getijdenplas. In langdurig droge perioden zal de afvoer vanuit de Grote Wetering lager zijn: tot een minimum van 0,55 m³/s (Arcadis, 2006). Op dat moment zal ook de afvoer van de Maas zodanig laag zijn dat de nevengeul niet meer voor doorstroming zorgt. Indien in dergelijke perioden grond / baggerspecie met hoge chloridegehalten toegepast wordt, bestaat er een kans dat de concentratie in de plas richting de normwaarden gaat. Gezien de worst-case benadering voor de toe te passen partijen grond/baggerspecie, wordt verwacht dat de normwaarden niet overschreden worden. Bovendien zal het effect tijdelijk zijn. Daarom mag verwacht worden dat hierdoor geen gevaar voor het plaatselijke ecosysteem of de volksgezondheid ontstaat.

Involed van chlorideconcentraties op het aquatisch ecosysteem

In het rapport Kennisdocument diepe meren en plassen: Ecologische systeemanalyse, diagnose en maatregelen (Stowa, 2010-38, november 2010) is aangegeven dat de chlorideconcentratie een belangrijke rol speelt bij de soortensamenstelling van het oppervlaktewater. Een voorbeeld daarvan is, dat bij een chlorideconcentratie boven circa 1.000-1.500 mg/l grotere watervlooiën (Daphnia-soorten) plaats maken voor kleinere zoöplanktonsoorten. De kleinere soorten begrazen minder efficiënt het fytoplankton. Verzilting kan via het verschuiven van de zoöplankton samenstelling dus tot algenbloei leiden. De chlorideconcentraties waarbij effecten op de soortensamenstelling op kunnen treden liggen echter globaal een factor tien hoger dan de gehanteerde KRW norm van 150 mg/l.

Effecten op chlorideconcentraties in de Maas.

Het effect van het toepassen van chloridehoudende grond / baggerspecie op de chlorideconcentraties in de Maas zelf is niet beoordeeld. In het geval van berekening 1 wordt verwacht dat het worst-case toepassen van grond / baggerspecie met dergelijke gehalten lokaal een zeer kleine verhoging ten opzichte van de gemiddelde achtergrondconcentratie in de Maas zal veroorzaken. Het is echter niet de verwachting dat dit tot een meetbaar effect op de stroomafwaarts gelegen KRW monitoringslocatie (Keizersveer) zal leiden. Daarmee wordt voldaan aan het principe van geen achteruitgang op het niveau van het waterlichaam conform de Waterwet.

NOTITIE

Effecten op de grondwaterkwaliteit

Effecten van het toepassen van chloridehoudende grond / baggerspecie op de kwaliteit van het grondwater zijn niet beoordeeld. Gezien de ligging van de Grote Getijdenplas wordt aangenomen dat sprake is van een grondwaterstroming richting de plas. Daardoor kan geen sprake zijn van verspreiding van chloride vanuit de GBT richting het grondwater.

Conclusies en aanbevelingen

Geconcludeerd kan worden dat het (incidenteel) toepassen van grond / baggerspecie in de Grote Getijdenplas met chloridegehalten tot 4.641 mg/kg d.s. geen gevaar oplevert voor de waterkwaliteit, het aquatisch ecosysteem en de volksgezondheid (berekening 1).

Op basis van een worst-case benadering, waarbij in 4 jaar tijd 4 miljoen m³ grond / baggerspecie met dit gehalte wordt toegepast, is berekend dat in de Grote Getijdenplas nog steeds wordt voldaan aan zowel de KRW norm voor het GEP, als aan de landelijke kwaliteitsnormen voor oppervlaktewater. Wel is in dit geval sprake van normopvulling tot aan de KRW norm voor het GEP op het niveau van de Grote Getijdenplas. Gezien de worst-case benadering zal in de praktijk echter geen sprake zijn van normopvulling; zowel in de plas niet als in de Bedijkte Maas zelf niet. Dit wordt geïllustreerd door de resultaten van berekeningen 2 (maximum huidige aanbod) en 3 (AW+1%). Daarbij wordt nog steeds op basis van een worst-case toepassing, maar met veel lagere chloridegehalten, slechts een minimale verhoging ten opzichte van de gemiddelde achtergrondconcentratie berekend.

De volgende aanbevelingen worden gedaan om verder invulling te geven aan de zorgplicht:

- hanteer voor de grond / baggerspecie die gebruikt wordt als leeflaag op de GBT een lager chloridegehalte. Gedacht kan worden aan een maximum van 200 mg/kg d.s., zoals dat in het Bbk ook wordt gehanteerd voor het toepassen van zeezand in zoet oppervlaktewater;
- zorg voor monitoring van de waterkwaliteit rondom momenten waarop chloridehoudende grond/ baggerspecie toegepast wordt.

Bijlage 1 GBT Over de Maas

Effect van het toepassen van chloridehoudende grond/baggerspecie op de waterwaliteit in de Grote getijdenplas

Uitgangspunt: normopvulling tot aan KRW norm GEP

Parameter/kenmerk	Waarde	Eenheid	Herkomst
vultijd	4	j	(opgave BraBob/Nederzand)
oppervlakte plas	750.000	m ²	(opgave BraBob/Nederzand)
volume toegepaste grond / baggerspecie	4.000.000	m ³	(opgave BraBob/Nederzand)
diepte put	18	m	(opgave BraBob/Nederzand)
gemiddelde dichtheid grond / baggerspecie	1.600	kg/m ³	(geschat)
poriefractie	0,6		(geschat)
volume toegepast poriewater	2.400.000	m ³	(berekende waarde)
uitwisselingsdebiet met Maas	1,57	m ³ /s	(Arcadis, tabel 3)
chloridegehalte in grond / baggerspecie	4.641	mg/kg ds	(ingevulde waarde)
chlorideconc. in poriewater	12.376,00	g/m ³	(berekende waarde)
gemiddelde achtergrondconc. chloride Maas (2010-2015)	45,73	mg/l	(berekend o.b.v. data RWS locatie Keizersveer)

Eindconcentratie chloride in plas (na 4 jaar toepassen)
Chloridenorm voor Goed Ecologisch Potentieel (KRW)

149,98 mg/l
150 mg/l

berekening (1 dag = 1 rekenstap)

Tijdstap (jaar)	toevoeging aan chloride (g)	verlies aan chloride (g)	conc. in put (mg/l)
0,002739726	20344109,59		47,24
0,005479452	20344109,59	6407919,825	48,27
0,008219178	20344109,59	6547950,66	49,29
0,010958904	20344109,59	6686574,465	50,31
0,01369863	20344109,59	6823806,378	51,31
0,016438356	20344109,59	6959657,394	52,30
0,019178082	20344109,59	7094144,37	53,28
0,021917808	20344109,59	7227280,02	54,25
0,024657534	20344109,59	7359077,924	55,21
0,02739726	20344109,59	7489551,522	56,17
0,030136986	20344109,59	7618714,122	57,11
0,032876712	20344109,59	7746578,895	58,04
0,035616438	20344109,59	7873158,884	58,96

Bijlage 2

GBT Over de Maas

Effect van het toepassen van chloridehoudende grond/baggerspecie op de waterkwaliteit in de Grote getijdenplas

Uitgangspunt: maximaal gehalte chloride in huidig aanbod partijen

Parameter/kenmerk	Waarde	Eenheid	Herkomst
vultijd	4	J	(opgave BraBob/Nederzand)
oppervlakte plas	750.000	m ²	(opgave BraBob/Nederzand)
volumen toegepaste grond / baggerspecie	4.000.000	m ³	(opgave BraBob/Nederzand)
diepte put	18	m	(opgave BraBob/Nederzand)
gemiddelde dichtheid grond / baggerspecie	1.600	kg/m ³	(geschat)
poriefractie	0,5		(geschat)
volumen toegepast poriewater	2.400.000	m ³	(berekende waarde)
uitwisselingsdebiet met Maas	1,57	m ³ /s	(Arcadis, tabel 3)
chloridegehalte in grond / baggerspecie	1.500	mg/kg ds	(ingevulde waarde)
chlorideconc. in poriewater	4.000,00	g/m ³	(berekende waarde)
gemiddelde achtergrondconc. chloride Maas (2010-2015)	45,73	mg/l	(berekend o.b.v. data RWS locatie Keizersveer)

Eindconcentratie chloride in plas (na 4 jaar toepassen)

48,47 mg/l
150 mg/l

Chloridenorm voor Goed Ecologisch Potentieel (KRW)

berekening (1 dag = 1 rekenstap)

Tijdstap (jaar)	toevoeging aan chloride (g)	verlies aan chloride (g)	conc. in put (mg/l)
0,002739726	6575342,466		46,22
0,005479452	6575342,466	6269571,253	46,24
0,008219178	6575342,466	6272643,642	46,26
0,010958904	6575342,466	6275685,16	46,29
0,01369863	6575342,466	6278696,116	46,31
0,016438356	6575342,466	6281676,819	46,33
0,019178082	6575342,466	6284627,571	46,35
0,021917808	6575342,466	6287548,675	46,37
0,024657534	6575342,466	6290440,427	46,39
0,02739726	6575342,466	6293303,122	46,42
0,030136986	6575342,466	6296137,054	46,44
0,032876712	6575342,466	6298942,51	46,46
0,035616438	6575342,466	6301719,776	46,48

Bijlage 3 GBT Over de Maas

Effect van het toepassen van chloridehoudende grond/baggerspecie op de waterkwaliteit in de Grote getijdenplas
Uitgangspunt: maximale verhoging t.o.v. achtergrondconcentratie van 1%

Parameter/kenmerk	Waarde	Eenheid	Herkomst
vultijd	4	j	
oppervlakte plas	750.000	m ²	(opgave BraBob/Nederzand)
volume toegepaste grond / baggerspecie	4.000.000	m ³	(opgave BraBob/Nederzand)
diepte put	18	m	(opgave BraBob/Nederzand)
gemiddelde dichtheid grond / baggerspecie	1.600	kg/m ³	(opgave BraBob/Nederzand)
ponenfractie	0,6		(geschat)
volume toegepast poriewater	2.400.000	m ³	(berekende waarde)
uitwisselingsdebiet met Maas	1,57	m ³ /s	(Arcadis, tabel 3)
chloridegehalte in grond / baggerspecie	1,429	mg/kg ds	(ingevulde waarde)
chlorideconc. in poriewater	3.810,67	g/m ³	(berekende waarde)
gemiddelde achtergrondconc. chloride Maas (2010-2015)	45,73	mg/l	(berekend o.b.v. data RWS locatie Keizersveer)

Eindconcentratie chloride in plas (na 4 jaar toepassen)
Achtergrondconcentratie chloride + 1%
46,18 mg/l
46,19 mg/l

berekening (1 dag = 1 rekenstap)

Tijdstap (jaar)	loevoeging aan chloride (g)	verlies aan chloride (g)	conc. in put (mg/l)
0,002739726	6264109,589		46,20
0,005479452	6264109,589	6266443,985	46,20
0,008219178	6264109,589	6266420,529	46,20
0,010958904	6264109,589	6266397,309	46,20
0,01369863	6264109,589	6266374,322	46,20
0,016438356	6264109,589	6266351,566	46,20
0,019178082	6264109,589	6266329,038	46,20
0,021917808	6264109,589	6266306,737	46,20
0,024657534	6264109,589	6266284,66	46,20
0,02739726	6264109,589	6266262,805	46,19
0,030136986	6264109,589	6266241,17	46,19
0,032876712	6264109,589	6266219,751	46,19
0,035616438	6264109,589	6266198,549	46,19

Bijlagen C Briefrapporten B&L Grondmanagement d.d. 7 februari en d.d. 15 juli 2018

MEMO

B&L Grondmanagement BV
Wiekenweg 56D
3815 KL Amersfoort
t: 033-7074108
f: 084-4387538
e: info@blgm.nl
l: www.blgm.nl
KvK Amersfoort nr. 65378555
BTW nr. 8560.88.055.B.01
Rek. nr. NL76 INGB 0007 5783 29

Aan: **BraBob BV**
T.a.v.: **De heer [redacted] @brabob.nl**
Onderwerp: **Oppervlaktewateranalyses Over de Maas Dreumel**
Projectnummer: **K-18022**
Onze referentie: **K-18022 Mv1**
Datum: **woensdag 7 februari 2018**
Opgesteld door: **[redacted]**

Geachte heer [redacted]

Hierbij ontvangt u de resultaten van de analyses van oppervlaktewater ten behoeve van het project Over de Maas te Dreumel. Op uw verzoek zijn watermonsters genomen op diverse plaatsen en diepten om een indicatie te krijgen van de gehalten chloride en sulfaat tijdens het hoogwater(-winter)seizoen.

Monsterneming: NPR6600

- Slangenpomp, verzwaarde slang, 0,5 l/min vanaf schip

Tabel 1 Monsterneming en analyse

positie	Diepte in m-peil	Max diepte	Chloride labmeting mg/l	Sulfaat labmeting mg/l
Maas diep	10 m	12	18	21
Maas ondiep	2 m	NB	18	21
Losplaats diep	10 m	20	33	36
Losplaats ondiep	2 m	20	34	30
Gemaal	0,5 m	2	43	55
Diep punt (oost OdM)	2 m	23	34	41
Plas oost	0,5 m	NB	54	75

Bijlage

- Analysecertificaat Eurofins

B&L Grondmanagement
T.a.v.
Wiekenweg 56 D
3815 KL AMERSFOORT

Analysecertificaat

Datum: 06-Feb-2018

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2018012444/1
Uw project/verslagnummer	K-18022
Uw projectnaam	OdM Dreumel
Uw ordernummer	
Monster(s) ontvangen	30-Jan-2018

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van de standaardbewaarperiode ondertakend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:

Datum:

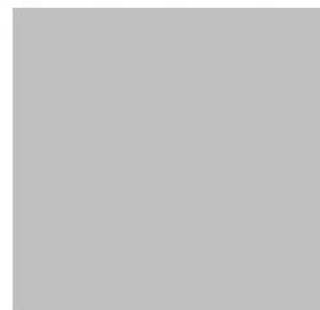
Naam:

Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Eurofins Analytico B.V.

Glideweg 42 44
3771 NB Barneveld
P.O. Box 489
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.N. 227 9248 28
IBAN: NL71BNP0227924828
BIC: BNPANL2R
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.863.801

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIW), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	K-18022	Certificaatnummer/Versie	2018012444/1
Uw projectnaam	OdM Dreumel	Startdatum	30-Jan-2018
Uw ordernummer		Rapportagedatum	06-Feb-2018/14:33
Monsternemer		Bijlage	A, C
Monstermatrix	Oppervl.water	Pagina	1/2

Analyse	Eenheid	1	2	3	4	5
Anorganische verbindingen & natte chemie						
Q Chloride	mg/L	18	18	43	54	34
Anorganische verbindingen						
Q Sulfaat opgelost (S04)	mg S04/L	21	21	55	76	41
Q Sulfaat opgelost (S04-S)	mg S/L	7.0	7.0	18	25	14

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	maas ondiep	29-Jan-2018	9924772
2	maas diep: maas 2 m+b	29-Jan-2018	9924773
3	gemaal	29-Jan-2018	9924774
4	plas oost	29-Jan-2018	9924775
5	kwel ondiep	29-Jan-2018	9924776

Q: door RVA geaccrediteerde verrichting
 R: RP04 erkende verrichting
 S: NS 5188 erkende verrichting
 Y: YABEL erkende verrichting
 N: NCEITS erkend

Eurofins Analytica B.V.

Gildeweg 42-44
 3771 NB Barneveld
 P.O. Box 489
 3770 AL Barneveld NL
 Tel. +31 (0)34 242 63 00
 Fax +31 (0)34 242 63 99
 E-mail info-env@eurofins.nl
 Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9248 25
 IBAN: NL71BNPR0227924825
 BIC: BNPAR12A
 KvK/CaC No. 09088423
 BTW/VAT No. NL 8043.14.885.B01

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
 Eurofins Analytica B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	K-18022	Certificaatnummer/Versie	2018012444/1
Uw projectnaam	OdM Dreumel	Startdatum	30-Jan-2018
Uw ordernummer		Rapportagedatum	06-Feb-2018/14:33
Monsternemer		Bijlage	A, C
Monstermatrix	Oppervl.water	Pagina	2/2

Analyse	Eenheid	6	7
Anorganische verbindingen & natte chemie			
Q Chloride	mg/L	33	34
Anorganische verbindingen			
Q Sulfaat opgelost (S04)	mg S04/L	36	30
Q Sulfaat opgelost (S04-S)	mg S/L	12	10

Nr. Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
6 losplaats diep	29-Jan-2018	9924777
7 losplaats ondiep	29-Jan-2018	9924778

Eurofins Analytico B.V.

 Gildeweg 42-46
 3771 NB Barneveld
 P.O. Box 489
 3770 AL Barneveld NL
 Tel. +31 (0)34 242 63 00
 Fax +31 (0)34 242 63 99
 E-mail info-anv@eurofins.nl
 Site www.eurofins.nl

 BNP Paribas S.A. 227 9248 28
 IBAN: NL71BNPRO227924828
 BIC: BNPANL2R
 KVK/CoC No. 09086625
 BTW/VAT No. NL 8043.14.683.801

 Q: door RVA gecertificeerde verrichting
 R: RPO4 erkende verrichting
 S: AS SINB erkende verrichting
 V: VIAREL erkende verrichting
 M: NCERTS erkend

 Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
 Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV
 en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving),
 het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-DWG)
 en door de overheid van Luxemburg (MEV).

**Rkkoord
Pr.coörd.**

Bijlage (A) met deelmonsterinformatie behorende bij analysecertificaat 2018012444/1

Pagina 1/1

Monster nr.	Boornr	Omschrijving	Van	Tot	Barcode	Monsteromschrijving
9924772	maas -2				0620191808	maas ondiep
9924773					0620191818	maas diep: maas 2 m+b
9924774	gemaal				0620191818	gemaal
9924778	plas oost				0620191806	plas oost
9924776	kwel 2-p				0620191792	kwel ondiep
9924777	losp 2 m+b				0620191814	losplaats diep
9924778					0620191819	losplaats ondiep

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-44
3771 NB Barneveld
P.O. Box 489
3770 RL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9248 28
IBAN: NL718NPRO227924828
BIC: BNPAR12A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.863.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2018012444/1

Pagina 1/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Chloride (ionchromatografie)	W0804	Ionchromatografie	Cf. NEN-EN-ISO 10304-1
Sulfaat opgelost	W0822	Spectrometrie (CFA)	Cf. NEN 6654 (1992)

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie juni 2016.

eurofins Analytica B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 489
3770 RL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 43 00
Fax +31 (0)34 242 43 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 327 9248 26
IBAN: NL71BNP0227924826
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.863.B01

Eurofins Analytica B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEY).

MEMO

B&L Grondmanagement BV
Wlekenweg 56D
3815 KL Amersfoort
t: 033-7074108
f: 084-4387538
e: info@blgm.nl
i: www.blgm.nl
KvK Amersfoort nr. 65378555
BTW nr. 8560.88.055.B.01
Rek. nr. NL76 INGB 0007 5783 29

Aan: **BraBob BV**
T.a.v.: **[redacted]@brabob.nl**>
Onderwerp: **Oppervlaktewateranalyses Over de Maas Dreumel**
Projectnummer: **K-18202**
Onze referentie: **K-18202 Mv1.docx**
Datum: **zondag 15 juli 2018**
Opgesteld door: **[redacted]**

Geachte heer **[redacted]**

Hierbij ontvangt u de resultaten van de analyses van oppervlaktewater ten behoeve van het project Over de Maas te Dreumel. Op uw verzoek zijn watermonsters genomen op diverse plaatsen en diepten om een indicatie te krijgen van de gehalten chloride en sulfaat tijdens het hoogwater(-winter)seizoen.

Monsterneming: NPR6600

- Slangenpomp, verzwaarde slang, 0,5 l/min vanaf schip

Tabel 1 Monsterneming en analyse

positie	Diepte in m-peil	Chloride labmeting mg/l	Sulfaat labmeting mg/l
Maas-4	4	42	50
Los-4	4	42	50
Win1-4	4	42	52
Win2-4	4	42	47
Gem-1	1	47	45
Plas oost-1	1	45	60

Bijlage

- Analysecertificaat Eurofins

Bijlage 1 Analysecertificaat

B&L Grondmanagement
T.a.v.
Tweede Bloksweg 54B
2742 KK Waddinxveen

Analysecertificaat

Datum: 11-Jul-2018

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2018098683/1
Uw project/verslagnummer	K-18202
Uw projectnaam	ODM
Uw ordernummer	
Monster(s) ontvangen	05-Jul-2018

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:

Datum:

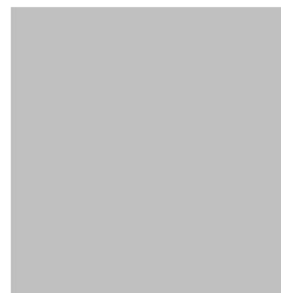
Naam:

Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 489
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL718NPRO227924525
BIC: BNPANL2A
KYK/CoC No. 09088623
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BTM), het Waalse Gewest (DGRNE-DWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	K-18202	Certificaatnummer/Versie	2018098683/1
Uw projectnaam	ODM	Startdatum	05-Jul-2018
Uw ordernummer		Rapportagedatum	11-Jul-2018/18:31
Monsternemer		Bijlage	A, C
Monstermatrix	Oppervl.water	Pagina	1/2

Analyse	Eenheid	1	2	3	4	5
Anorganische verbindingen & natte chemie						
Q Chloride	mg/L	42	42	42	42	47
Anorganische verbindingen						
Q Sulfaat opgelost (S04)	mg S04/L	50	50	52	47	45
Q Sulfaat opgelost (S04-S)	mg S/L	17	17	17	16	15

Nr. Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1 AM001: maas-4	05-Jul-2018	10195435
2 AM002: los-4	05-Jul-2018	10195436
3 AM003: win1-4	05-Jul-2018	10195437
4 AM004: win2-4	05-Jul-2018	10195438
5 AM005: gem-1	05-Jul-2018	10195439

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
 R: APOA erkende verrichting
 S: NSI/SIB erkende verrichting
 V: VIA/VEI erkende verrichting
 M: NCERTS erkend

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46 Tel. +31 (0)34 242 63 00
 3771 NB Barneveld Fax +31 (0)34 242 63 99
 P.O. Box 459 E-mail info-env@eurofins.nl
 3770 RL Barneveld NL Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 28
 IBAN: NL71BNPA0227924525
 BIC: BNPANL2A
 KvK/CoC No. 09088423
 BTW/VAT No. NL 8043.14.853.801

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
 Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV
 en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving),
 het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD)
 en door de overheid van Luxemburg (NEV).

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	K-18202	Certificaatnummer/Versie	2018098683/1
Uw projectnaam	ODM	Startdatum	05-Jul-2018
Uw ordernummer		Rapportagedatum	11-Jul-2018/15:31
Monsternemer		Bijlage	A, C
Monstermatrix	Oppervl. water	Pagina	2/2

Analyse	Eenheid	6
Anorganische verbindingen & natte chemie		
Q Chloride	mg/L	45
Anorganische verbindingen		
Q Sulfaat opgelost (S04)	mg S04/L	60
Q Sulfaat opgelost (S04-S)	mg S/L	20

Nr. **Monsterschrijving**
6 AM006: plas oost-1

Datum monstername 05-Jul-2018
Monster nr. 10195440

Eurofins Analytica B.V.

Gildeweg 42-44
3771 NB Barneveld
P.O. Box 489
3770 AL Barneveld NL
Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 43 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9249 25
IBAN: NL71BNP0227924925
BIC: BNPARL2R
KvK/CoC No. 09088423
BTW/VAT No. NL 8043.14.883.B01

Q: door RVA geaccrediteerde verrichting
S: SP04 erkende verrichting
S: NSIEN erkende verrichting
V: VLABEL erkende verrichting
M: MCBRTS erkend

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
Eurofins Analytica B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Akkoord
Pr. coörd.

TESTEN
RVA L010

Bijlage (A) met deelmonsterinformatie behorende bij analysecertificaat 2018098683/1

Pagina 1/1

Monster nr.	Boornr	Omschrijving	Van	Tot	Barcode	Monstername ID/Monsteromsch.
10195435	maas-4				0620191779	80705135507001
10195436	los-4				0620191774	80705135507002
10195437	win1-4				0620191799	80705135507003
10195438	win2-4				0620191821	80705135507004
10195439	gem-1				0620191781	80705135507005
10195440	plas oost-1				0620191777	80705135507006

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2018098683/1

Pagina 1/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Chloride (ionchromatografie)	W0504	Ionchromatografie	Cf. NEN-EN-ISO 10304-1
Sulfaat opgelost	W0522	Spectrometrie (CFA)	Cf. NEN 6654 (1992)

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie juni 2016.

Bijlage bij email 3 juni 2020

Bijlage 4

[Redacted]

Van: [Redacted]
Verzonden: maandag 29 april 2019 09:52
Aan: [Redacted] (WVL)
CC: [Redacted] (WVL); [Redacted]@brabob.nl
Onderwerp: FW: Uitwerking zorgplicht chloridehoudende grond en baggerspecie GBT Over de Maas

Geachte her [Redacted]

Begin april zijn wij door [Redacted] geïnformeerd over het doorzetten van onze notitie aan uw organisatie. Wij zijn erg benieuwd naar een reactie van WVL.

Zoals u in onderstaande emailwisseling kunt nalezen is momenteel sprake van een verschil in inzicht over de invulling van zorgplicht in tussen BraBoB als toepasser van grond en baggerspecie in GBT's in riviersystemen en RWS Zuid Nederland als bevoegd gezag Bbk. Wij hebben daarom in samenwerking met extern deskundigen een notitie opgesteld.

In de dagelijkse praktijk moeten wij veel gekeurde partijen grond en baggerspecie weigeren voor nuttig hergebruik, enkel omdat RWS Zuid Nederland, mede namens RWS Nederland, hierin BraBoB een zeer beperkte getalsnorm heeft opgelegd. De te weigeren partijen grond en baggerspecie zijn veelal schone partijen met zeer licht verhoogde gehalten aan chloriden uit bijvoorbeeld de diepe ondergrond van Amsterdam/Rotterdam of partijen die vrijkomen bij grote infrastructurele werken (bijv. nieuwbouw sluizen Terneuzen en IJmuiden). In de meeste partijen worden gehalten aan chloride gemeten tussen de 300 en 1200 ppm. In de toekomst verwachten wij nog meer significante hoeveelheden licht brakke herbruikbare grond- en baggerspeciestromen.

Het standpunt dat RWS Zuid Nederland, mede namens RWS Nederland, inneemt past niet in onze circulaire samenleving. Het zorgt nu voor een situatie waarbij schone partijen grond en baggerspecie worden gestort op stortplaatsen of waarbij projecten worden stilgelegd. Hierbij merken wij op dat de stortplaatsen doorgaans bestaan uit open diepe plassen met een Wm-vergunning die 100% vergelijkbaar zijn met onze GBT's in dezelfde riviersystemen. Er is dus sprake van onwenselijk 'tweesporenbeleid' binnen RWS.

Er is voldoende kennis en ervaring voorhanden om een goede deskundige onderbouwing te leveren voor de ontstane impasse. Zeker met het oog op het beleid dat RWS zelf hanteert bij projecten zoals de aanleg van nieuwe Waterweg in Rotterdam en de openstelling van het Haringvliet. Hierbij is evident duidelijk dat zeewater (met een 'zouttong') tot ver in het binnenland mag intreden binnen onze riviersystemen.

De notitie bevat ons inziens voldoende ingrediënten om te komen tot een goede werkbare getalsnorm. Wij zijn erg benieuwd naar de mening van WVL en vragen in de basis een advies in deze. Wij willen u daarom op voorhand bedanken voor uw reactie. Mocht u meer informatie willen ontvangen of heeft u vragen, neem gerust contact met ons op. Wij zijn altijd bereid een toelichting te geven op onze notitie.

[Redacted]

Disclaimer BraBoB b.v.:

De informatie verzonden in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden. Aangezien het technisch nog niet gegarandeerd kan worden dat dit bericht niet is veranderd door derden kan de afzender niet aansprakelijk zijn in geval van onjuiste overbrenging van het e-mailbericht en/of bij ontijdige ontvangst daarvan.

Van: [REDACTED]

Verzonden: donderdag 11 april 2019 10:39

Aan: [REDACTED] (WVL) <[REDACTED]@rws.nl>

CC: [REDACTED] (WVL) [REDACTED]@rws.nl>; [REDACTED]@brabob.nl' <[REDACTED]@brabob.nl>

Onderwerp: RE: Uitwerking zorgplicht chloridehoudende grond en baggerspecie GBT Over de Maas

Dag [REDACTED],

Bedankt voor het doorzetten. Een veranderende normenstelling van de overheid, heeft directe gevolgen voor de circulariteit van grondstoffen. Dagdagelijks speelt het onderwerp chloride bij grootschalig bagger- en grondverzet. We zijn erg benieuwd naar een inhoudelijke reactie.

Van: [REDACTED] (WVL) [REDACTED]@rws.nl>

Verzonden: woensdag 10 april 2019 14:53

Aan: [REDACTED]@brabob.nl>; [REDACTED] (WVL) <[REDACTED]@rws.nl>

Onderwerp: RE: Uitwerking zorgplicht chloridehoudende grond en baggerspecie GBT Over de Maas

Hoi [REDACTED],

Ja, jullie brief gelezen. Vanuit RWS Bodem+ ga ik niet reageren, uitvoerende bodemtaken door RWS zijn belegd bij collega WVL-afdelingshoofd [REDACTED]. Jullie brief heeft onze aandacht en we zullen reageren.

Groet [REDACTED]

[REDACTED]

Van: [REDACTED]:@brabob.nl>

Datum: woensdag 10 apr. 2019 9:35 AM

Aan: [REDACTED] (WVL) <[REDACTED]@rws.nl>

Onderwerp: RE: Uitwerking zorgplicht chloridehoudende grond en baggerspecie GBT Over de Maas

Dag [REDACTED]

Heb je al voldoende tijd gehad?

[REDACTED]

Van: [REDACTED]

Verzonden: dinsdag 19 maart 2019 12:16

Aan: [REDACTED] (WVL)' <[REDACTED]@rws.nl>

Onderwerp: RE: Uitwerking zorgplicht chloridehoudende grond en baggerspecie GBT Over de Maas

Bedankt voor je feedback en hulp! Ik zie je reactie graag.

[REDACTED]

Van: [REDACTED] (WVL) [REDACTED]@rws.nl>

Verzonden: donderdag 14 maart 2019 17:47

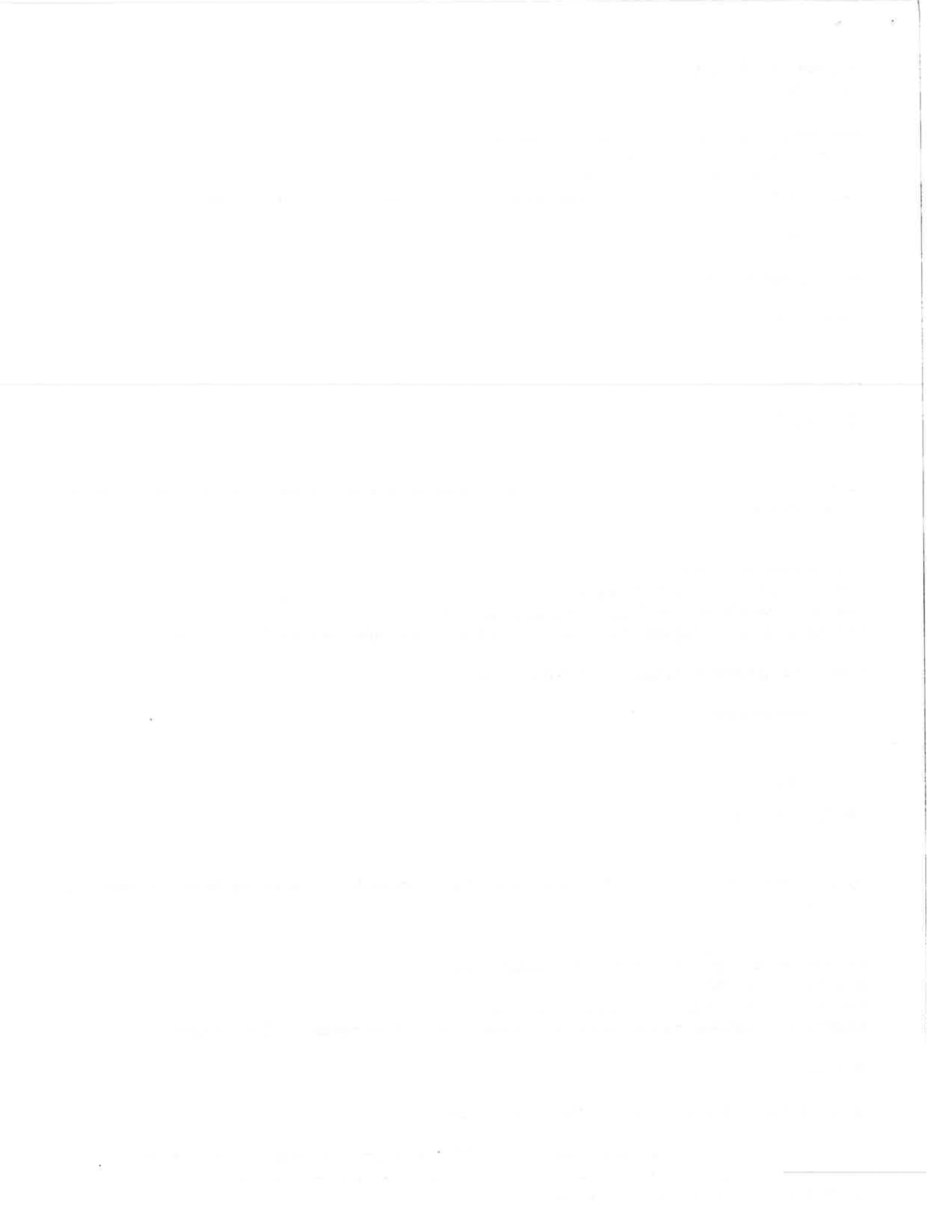
Aan: [REDACTED]:@brabob.nl>

Onderwerp: RE: Uitwerking zorgplicht chloridehoudende grond en baggerspecie GBT Over de Maas

Hoi [REDACTED]

- Je notitie probeer ik volgende week te lezen. Kom ik op terug.

- Tav PFAS/PFOA zijn er inmiddels veel ontwikkelingen. RIVM heeft risicogrenswaarden berekend iov Min IenW en het ministerie komt in april met een Kamerbrief en brief aan decentrale overheden met een tijdelijk handelingskader PFAS/PFOA in bodem/grond.

RWS verzameld inmiddels areaalinformatie over PFAS/PFOA, neemt deze parameters nu mee in meetprogramma's vooruitlopend op eigen RWS-beleid. (Dus heel ander beeld dan ik in januari schetste). In het Algemeen Overleg Leefomgeving van 7-3-2019 kwam het onderwerp ook nadrukkelijk aan bod. De Staatssecretaris van IenW heeft toegezegd om te verkennen of PFAS in het standaard stoffenpakket opgenomen moet worden. Wordt vervolgd...

Groet

Van: [redacted]@brabob.nl>

Datum: donderdag 14 mrt. 2019 2:55 PM

Aan: [redacted] (WVL) [redacted]@rws.nl>

Kopie: [redacted]@wilkenswaterwerk.nl) <[redacted]@wilkenswaterwerk.nl>, [redacted]@brabob.nl>, [redacted]@nederzand.nl
[redacted]@nederzand.nl>, [redacted]@brabob.nl>

Onderwerp: Uitwerking zorgplicht chloridehoudende grond en baggerspecie GBT Over de Maas

Dag

Aansluitend op ons prettige gesprek in januari, waarbij je hebt aangegeven een keer te willen meelezen in een ontstane 'impasse over chloride' tussen BraBoB als toepasser en RWS Zuid Nederland als bevoegd gezag Bbk, stuur ik je deze notitie.

De notitie is ontstaan vanuit de huidige praktijk waarbij wij veel gekeurde partijen grond en baggerspecie moeten weigeren voor hergebruik en nuttige toepassing, enkel omdat RWS Zuid Nederland, mede namens RWS Nederland, hierin BraBoB een getalsnorm heeft opgelegd. Veelal zijn deze licht zoute partijen 'AW-grond' uit de diepe ondergrond van Amsterdam of partijen die vrijkomen bij grote infrastructurele werken (bijv. nieuwbouw sluisen Terneuzen en IJmuiden). In de meeste partijen worden gehalten aan chloride gemeten tussen de 300 en 1200 ppm. In de toekomst verwachten wij nog significante hoeveelheden licht brakke herbruikbare grond- en baggerspeciestromen.

BraBoB is van mening dat in onze circulaire samenleving dit beleidsstandpunt van RWS een doodsonde is. Er is voldoende kennis en ervaring voorhanden om een goede deskundige onderbouwing te leveren voor de ontstane impasse. Zeker met het oog op het beleid dat RWS zelf hanteert bij projecten zoals de aanleg van nieuwe Waterweg in Rotterdam en de openstelling van het Haringvliet. Hierbij is evident duidelijk dat zeewater (met een 'zouttong') tot ver in het binnenland mag intreden binnen onze riviersystemen.

De notitie is in samenwerking met extern deskundigen tot stand gekomen. De notitie bevat ons inziens voldoende ingrediënten om te komen tot een goede werkbare getalsnorm. Wij zijn erg benieuwd naar je mening en advies in deze. Wij willen je dan ook op voorhand bedanken voor de genomen moeite. Mocht je meer informatie willen ontvangen of heb je vragen, bel me gerust. Ik kom ook graag langs voor een toelichting.

Disclaimer BraBoB b.v.:

De informatie verzonden in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden. Aangezien het technisch nog niet gegarandeerd kan worden dat dit bericht niet is veranderd door derden kan de afzender niet aansprakelijk zijn in geval van onjuiste overbrenging van het e-mailbericht en/of bij ontijdige ontvangst daarvan.

Bijlage bij email 3 juni 2020

Bijlage 5

Van: [redacted] (WVL) <[redacted]@rws.nl>
Verzonden: donderdag 26 september 2019 16:34
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: terugkoppeling gesprek 2 juli 2019

Geachte heer [redacted]

U heeft op 2 juli een gesprek gehad met de heer [redacted], hoofd van de afdeling Natuurlijk Circulair van mijn directie, waaronder ook bodem en ondergrond zaken voor RWS zelf resorteren. Het gesprek is wederzijds verkennend geweest in de breedte van het domein. U heeft van uw kant de geschiedenis en activiteiten van het bedrijf geschetst. Van de kant van RWS zijn de verschillende rollen benoemd waarin RWS in het domein acteert, zoals beheerder/uitvoerder, beleidsadviseur en handhaver. De beelden bij de ontwikkelingen van de laatste jaren zijn gedeeld, waaronder het tanend vertrouwen in certificaten, de toenemende eisen aan zorgplicht en de maatschappelijke, politieke en bestuurlijke zorg rond diepe plassen.

Inzoomend op uw vraag over chloride, heeft de heer [redacted] aangegeven een vergelijking van diepe plassen in Hoog Nederland met Rotterdam en Markermeer niet op z'n plaats te vinden. Reeds verzilte gebieden met veel ondoorlatende pakketten en kwel kunnen niet vergeleken worden met nog tegen verzilting te beschermen gebieden met zandgronden en infiltratie naar het diepere grondwater. Zeker niet waar ook strategische grondwatervoorraden beschermd moeten worden. Vanuit dat perspectief is de notitie van RIVM uit 2008 gebruikt. In zijn beleving is de afspraak niet te reageren op de brief. U zou dan een afwijzende reactie krijgen in de lijn zoals hierboven beschreven.

Wel heeft de heer [redacted] zicht toegankelijk betoond voor uw argumentatie dat dit grondstromen in Nederland teveel op siot zet en de (onterechte) beeldvorming dat RWS zich meer zou kunnen permitteren dan marktpartijen, zoals u en uw klanten.

Dit vraagt echter meer onderzoek, analyse en gesprek dan op een korte termijn te realiseren is. Daarbij is er ook op gewezen dat de huidige actuele problematiek van o.a. PFAS alle beschikbare middelen absorbeert, wat maakt dat een dergelijke benadering niet op korte termijn voorbereid kan worden.

Mocht u alsnog een formele reactie wensen op uw brief, dan kan ik daarvoor laten zorgdragen.

Voor het betrekken van het maatschappelijk belang van beweging in grondstromen bij de afweging van de gekozen insteek voor chloride en zorgplicht, zal ik u op een later moment berichten wanneer daar in de programmering ruimte ontstaat.

Met vriendelijke groet

Van: [redacted]@brabob.nl]
Verzonden: dinsdag 3 september 2019 10:47
Aan: [redacted] (WVL)
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: terugkoppeling gesprek 2 juli 2019

Geachte heer [redacted],

Het is alweer 3 september en nog steeds hebben wij geen enkele inhoudelijke reactie ontvangen op onze vragen aan uw medewerkers. Deze zomer heeft mijn email aan uw adres opgeleverd dat wij begin juli een goed gesprek hebben gehad met de heer [redacted]. Helaas blijft ook nu, ondanks de gemaakte afspraken, elke vorm van een reactie uit.

Graag ontvangen wij van uw organisatie alsnog een inhoudelijke reactie op onze projectspecifieke uitwerking van de zorgplicht voor de toepassing van chloride houdende grond en baggerspecie. Reden hiervoor is dat wij, en onze

klanten, grond en baggerspecie wensen toe te passen in Rijkswateren. En wel op dezelfde wijze als RWS haar eigen materiaalstromen ook toepast in haar eigen projecten, overheidsdepots en verspreidt op de Noordzee.

Wij stellen, als gevolg van de verschillende geluiden die wij ontvangen van RWS, een persoonlijk met u zeer op prijs. Wij nodigen u graag uit op ons kantoor of op het project 'GBT Over de Maas'. Het is voor ons ook geen probleem om naar uw kantoor te komen.

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 5 juli 2019 13:20
Aan: [REDACTED] (WVL) <[REDACTED]@rws.nl>
CC: '[REDACTED] (WVL)' <[REDACTED]@rws.nl>; [REDACTED]'@brabob.nl' <[REDACTED]@brabob.nl>
Onderwerp: terugkoppeling gesprek 2 juli 2019

Geachte heer [REDACTED], beste [REDACTED]

Wij willen je bedanken voor de gelegenheid die ons deze week is geboden voor het geven van een toelichting op de stukken zoals wij deze eerder aan u hebben overlegd. Het doet ons goed te horen dat onze notitie aandachtig is bestudeerd door uw collega's.

Zoals afgesproken ontvangen wij van u wij graag de inhoudelijke reactie op onze projectspecifieke uitwerking van de zorgplicht voor de toepassing van chloride houdende grond en baggerspecie in het project GBT Over de Maas. Dit ook met het oog op de wijze waarop RWS zelf omgaat met deze zorgplicht, zoals verwoord in de email van 7 maart 2018, in relatie tot toepassingen bij het RWS-project Markerwadden en de huidige toepassing van zoute specie van RWS uit het project Nieuwe Sluis te Terneuzen in het baggerdepot Hollandsdiep.

Tijdens ons gesprek is duidelijk geworden dat er momenteel veel onderwerpen voorliggen die aandacht vragen. Voorbeelden zijn AVI-bodemastoeppassingen, TGG, definities grond-bouwstof, aanwezigheid van PFAS-stoffen en aanverwante onderwerpen zoals illegale samenvoegingen van grond (BRL9335) en omgang met zouten als sulfaat (en chloriden). Ook dit is ons niet ongemerkt voorbijgegaan.

Wat ons opvalt is dat de overheid (lees RWS) zichzelf tegenover het bedrijfsleven opstelt. De wijze waarop geacteerd en gereageerd wordt door RWS-beleid, RWS-vergunningverlening, RWS-helpdesken, RWS-handhaving en RWS-ILenT op deze onderwerpen, zorgen voor problemen die RWS niet meer aan kan. ILenT is niet langer zelfstandig en treedt vaak gezamenlijk op te samen met andere overheden. De tijd gaat door en veel projecten

liggen stil of worden niet opgestart. Branche organisaties sturen brandbrieven naar de minister. De beoogde circulaire doelen van het Besluit Bodemkwaliteit worden op basis van nieuwe onderbuikgevoelens van individuele RWS-ers ter discussie gesteld. Er worden daardoor veel fouten gemaakt, zowel bij overheid als het bedrijfsleven, en het wachten is op rechtszaken met alleen maar verliezers.

Zoals besproken adviseren wij u en uw collega's op respectvolle wijze het gesprek met het bedrijfsleven aan te gaan. Wij hebben u en uw collega's dan ook uitgenodigd om een bezoek te brengen aan ons kantoor of onze projecten. Zo bent u ook van harte welkom op het project GBT Over de Maas. Wij zijn immers allen gebaat bij goed onderling vertrouwen.

Disclaimer BraBoB b.v.:

De informatie verzonden in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden. Aangezien het technisch nog niet gegarandeerd kan worden dat dit bericht niet is veranderd door derden kan de afzender niet aansprakelijk zijn in geval van onjuiste overbrenging van het e-mailbericht en/of bij ontijdige ontvangst daarvan.

Bijlage bij email 3 juni 2020

Bijlage 6

VI

Van: [redacted]@brabob.nl>
Verzonden: donderdag 21 november 2019 15:16
Aan: [redacted] RWS-WVL
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Bijzonderheid bij een RWS beoordeling van Bbk-melding grond, onderwerp
Bijlagen: Beoordeeld; Nieuwe melding voorgenomen toepassing 510096.0

Geachte heer [redacted], beste [redacted],

Wij stellen het zeer op prijs onderstaande onderwerp over nieuwe chloride- en sulfaatnormstelling van Rijkswaterstaat toch een keer inhoudelijk goed te bespreken. Wij hebben nu via een adviesbureau vernomen dat RWS Zuid-Nederland en samenwerking met medewerkers van uw afdeling extra toepassingsbeperkingen heeft gesteld voor chloride en sulfaat in de Maas. Hiermee worden bovenwettelijke beperkingen opgelegd, vanuit het zorgplichtbeginsel, zonder opgaaf van een feitelijke onderbouwing. Aanvullend hebben wij helaas ook vastgesteld dat wij als toepasser niet de enige met deze casus. Er is een tweede project waarbij dit speelt. Er worden dus zeer waarschijnlijk stelselmatig verkeerde 'ontoereikende beoordelingen' op Bbk-meldingen afgegeven. Dit kan leiden tot problemen en vervelende schadeclaims, welke wij graag willen voorkomen.

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 25 oktober 2019 12:44
Aan: [redacted] RWS-WVL <[redacted]@rws.nl>
CC: [redacted]@brabob.nl>; [redacted] (WVL)' [redacted]@rws.nl>; [redacted]@nederzand.nl
Onderwerp: Bijzonderheid bij een RWS beoordeling van Bbk-melding grond, onderwerp

Dag [redacted]

Ik heb geprobeerd je te bereiken via de telefoon. Dit is helaas niet gelukt. Daarom stuur ik je bij deze informatie over een nieuwe bijzonderheid. Wederom gerelateerd aan de communicatie vanuit RWS-Zuid Nederland (afdeling vergunningverlening).

Bijgesloten tref je twee RWS-verklaringen aan op Bbk-melding voor toepassing van een partij 'schone ondergrond uit de stad Frankfurt'. Na een verklaring van toereikendheid, is deze tevens gecorrigeerd en daarna als ontoereikend verklaard. Reden voor mijn e-mail aan jou is de inhoudelijke reactie die wij hebben ontvangen van deze afdeling:

"Uit eerdere meldingen voor toepassing van grond met herkomstlocatie Frankfurt (D) en dan met name de diepere bodemlagen zijn als kritische parameters chloride en sulfaat meegenomen. In onderhavig onderzoek

ontbreken deze parameters. De partij dient aanvullend op deze parameters te worden onderzocht. Toetsing van deze parameters dient te worden uitgevoerd aan de MTR_{eco} oppervlaktewater. "

Als melder zijn wij deels geheel en deels zijdelings betrokken bij eerdere meldingen voor toepassing van grond met herkomstlocatie Frankfurt. Wij hebben aanwijzingen dat RWS verwijst naar melding met nummer 493750 (milieurapport met kenmerk D2018-721V5). Bij deze specifieke Bbk-melding zijn wij enkel betrokken als melder vanuit onze administratieve rol bij het project 'GBT Over de Maas'.

Op basis van de inhoudelijk reactie (melding #507987), hebben wij een aantal vragen die wij graag op korte termijn met jou bespreken. Deze vragen gaan over het onderwerp sulfaat, de voor ons nieuwe normstelling MTR-eco, maar over de wijze waarop RWS-Zuid Nederland met dit onderwerp omgaat. De aangehaalde eerdere Bbk-melding (#493750) behelst enkel een verschil in inzicht over het onderwerp sulfaat. Betrokkenen hebben, na verluide, deze zomer verschillende pogingen ondernomen om met medewerkers van RWS-Zuid Nederland (afdeling vergunningverlening), inhoudelijk het verschil van inzicht te bespreken. Echter, zo heb ik vernomen, tot op heden zonder enige reactie van de zijde van RWS.

De inhoudelijke reactie van RWS haalt naast sulfaat tevens het stofje chloride erbij. Dat laatste maakt, dat we terug moeten komen op onze notitie over de toepassing van chloride-houdend grond en bagger in het project 'GBT Over de Maas'. Zie hiervoor tevens de terugkoppeling van het heer [REDACTED] in de bijlage. Onduidelijk is nu vanaf wanneer de stoffen chloride en sulfaat als onderzoekswaardig moeten worden beschouwd en vanuit welk wettelijke (beleidsmatig) perspectief. Met name sulfaat is een veel voorkomende verbinding. Er is nu veel onduidelijk geworden. Voor ons, als intermediair, maar ook voor vele (erkende) advies- en ingenieursbureaus die dagdagelijks kwalificaties uitvoeren. Tevens verwacht ik dat RWS-Zuid Nederland met dit onderwerp worstelt.

Om nu geen zaken onnodig te laten ontsporen, zoals recent met de casus granuliet, willen wij graag op korte termijn eerste een gesprek aangaan met WWL. Wij hebben een goed beeld bij de huidige situatie en kunnen onze oplossing (visie) toelichten.

Disclaimer BraBoB b.v.:

De informatie verzonden in dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden. Aangezien het technisch nog niet gegarandeerd kan worden dat dit bericht niet is veranderd door derden kan de afzender niet aansprakelijk zijn in geval van onjuiste overbrenging van het e-mailbericht en/of bij ontijdige ontvangst daarvan.

